

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Ekonomika města Humpolec

Vít Kohout

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Vít Kohout

Ekonomika a management

Název práce

Ekonomika města Humpolec

Název anglicky

Economics of the municipality Humpolec

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zhodnocení hospodaření města Humpolec v letech 2018 až 2022 pomocí vybraných metod finanční analýzy subjektu. Na základě výsledků finanční analýzy subjektu budou stanoveny závěry, návrhy a doporučení pro stabilizaci a rozvoj analyzovaného města.

Metodika

- 1) Vymezení teoretických východisek
- 2) Základní charakteristika města Humpolec
- 3) Výběr metod finanční analýzy, ukazatele SIMU
- 4) Aplikace vybraných metod na reálná data z praxe
- 5) Vyhodnocení výsledků
- 6) Závěry, návrhy a doporučení

Doporučený rozsah práce

30-50 stran textu

Klíčová slova

město Humpolec, rozpočet, finanční analýza, ukazatele SIMU

Doporučené zdroje informací

KADEŘÁBKOVÁ, J., PEKOVÁ, J. 2012. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer. 300s. ISBN 978-80-7357-910-4

KNÁPKOVÁ, A. a kol., 2017. Finanční analýza. Praha: Grada. 232 s. ISBN 978-80-271-0563-2.

KRAFTOVÁ, I. 2002. Finanční analýza municipální firmy. Praha: C.H. Beck, 217 s. ISBN 80-7179-778-2.

PROVAZNÍKOVÁ, R. 2015. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. akt. a roz. vyd. Praha: Grada Publishing, 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

RŮČKOVÁ, P. 2019. Finanční analýza 6. aktuální vydání. Praha: Grada. 160 s. ISBN 978-80-247-2481-2.

SEDMIHRADSKÁ, L. 2015. Rozpočtový proces obcí. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 4. 9. 2023

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 01. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomika města Humpolec" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. března 2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí mé bakalářské práce Ing. Heleně Řezbové, Ph.D. za odborný dohled, vstřícnost při konzultacích, cenné rady a připomínky, které mi byly poskytnuty a přispěly k vypracování této práce.

Ekonomika města Humpolec

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá analýzou a vyhodnocením hospodaření města Humpolec v období let 2018–2022 prostřednictvím zvolených metod finanční a rozpočtové analýzy a na základě těchto výsledků jsou stanoveny závěry, opatření a doporučení pro zlepšení ekonomické a životní situace této obce. První část vymezuje teoretická východiska, která slouží jako podklad pro zpracování vlastní části práce. Je zde probírána problematika veřejné správy, rozpočtového procesu, rozpočtové skladby a finanční analýzy. Vlastní část práce navazuje na teoretická východiska. Je zde stručně charakterizována obec Humpolec a zaměřuje se na podrobné vyhodnocení rozpočtového hospodaření a finanční vyhodnocení města Humpolec na základě závěrečných účtů, rozvahy a výkazu zisku a ztrát. V závěru práce je zhodnoceno celkové hospodaření obce a jsou podány návrhy na stabilizaci a zlepšení hospodaření města.

Klíčová slova: město Humpolec, rozpočet, finanční analýza, ukazatele SIMU

Economics of the municipality Humpolec

Abstract

The bachelor thesis deals with the analysis and evaluation of the financial management of the town of Humpolec during a period of 2018-2022 using selected methods of financial and budgetary analysis. Accordingly to these results are formulated conclusions, measures and recommendations to improve the economic a living conditions of the town. The first part defines theoretical foundations, which serve as a basis for processing the main part of the thesis. It discusses issues related to public administration the budgeting process, budget composition and financial analysis. The main part of the thesis builds upon the theoretical foundations. It briefly characterizes the town of Humpolec. It focuses on a detailed evaluation of its budget management and financial performance based on financial statements, balance sheets and profit and loss account. In the conclusion of the thesis is evaluated the overall financial management of the town and suggestions for stabilization and improvement are presented.

Keywords: the town of Humpolec, budget, financial analysis, the SIMU indicators

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	15
3.1 Veřejná správa v České republice	15
3.2 Vymezení veřejné správy	15
3.3 Struktura českých obcí	16
3.3.1 Města, jejich zázemí a úloha.....	16
3.3.2 Základní znaky obce	17
3.3.3 Majetek územních samospráv.....	17
3.3.4 Příspěvkové organizace	18
3.4 Rozpočtový proces obcí	18
3.5 Funkce, obsah a formát rozpočtu	19
3.6 Rozpočtová skladba	21
3.7 Příjmy rozpočtu municipalit.....	22
3.7.1 Daňové příjmy	22
3.7.2 Transfery a dotace.....	22
3.7.3 Nedaňové příjmy.....	23
3.7.4 Kapitálové příjmy	23
3.8 Výdaje rozpočtu municipalit.....	23
3.8.1 Ekonomické hledisko.....	24
3.8.2 Rozpočtová skladba výdajů	24
3.8.3 Běžné výdaje.....	24
3.8.4 Kapitálové výdaje	25
3.9 Finanční analýza.....	26
3.9.1 Vznik pojmu finanční analýza	26
3.9.2 Zdroje dat pro finanční analýzu municipalit.....	26
3.9.3 Metody a nástroje finanční analýzy	27

3.9.4	Ukazatele zadluženosti a majetkové struktury.....	28
3.9.5	Ukazatele rentability	30
3.9.6	Ukazatele autarkie.....	32
3.9.7	Ukazatele likvidity	33
3.9.8	Soustava informativních a monitorujících ukazatelů.....	35
4	Vlastní práce	37
4.1	Základní charakteristika města Humpolec	37
4.1.1	Historie města	37
4.1.2	Občanská vybavenost	38
4.1.3	Demografická struktura města Humpolec	38
4.2	Analýza rozpočtu města Humpolec	40
4.2.1	Saldo celkového rozpočtu.....	40
4.2.2	Celkové příjmy	42
4.2.3	Celkové výdaje	43
4.2.4	Saldo běžného rozpočtu	45
4.2.5	Běžné příjmy	47
4.2.6	Běžné výdaje	53
4.2.7	Saldo kapitálového rozpočtu.....	56
4.2.8	Kapitálové příjmy a investiční dotace	57
4.2.9	Kapitálové výdaje	59
4.3	Finanční analýza.....	61
4.3.1	Ukazatele zadluženosti a majetkové struktury.....	61
4.3.2	Ukazatele rentability	62
4.3.3	Ukazatele autarkie.....	64
4.3.4	Ukazatele likvidity	65
4.3.5	Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).....	69
5	Zhodnocení a doporučení	70
5.1	Zhodnocení analýzy rozpočtu	70
5.2	Zhodnocení finanční analýzy	72
5.3	Zhodnocení monitorujících ukazatelů.....	74
5.4	Doporučení.....	75
6	Závěr.....	77

7 Seznam použitých zdrojů	80
7.1 Tiskové dokumenty	80
7.2 Internetové zdroje.....	82
7.3 Dokumenty nezahrnuté do ČSN ISO 690	84
8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	85
8.1 Seznam obrázků	85
8.2 Seznam tabulek	85
8.3 Seznam grafů.....	87
8.4 Seznam použitých zkratk.....	88
Přílohy.....	89

1 Úvod

Veřejná správa představuje velmi významnou část neziskového sektoru národního hospodářství ČR. Je rozdělena na státní správu a samosprávu. V této práci je probírána tematika územních samosprávných celků, které představují obce a kraje. Každá obec je spravována svými zastupiteli, kteří jsou voleni občany obce. Tito zastupitelé by měli efektivně a účelně hospodařit s majetkem obce, který je jim svěřen, a zároveň by měl každý občan kontrolovat, zda je s veřejným majetkem nakládáno správně.

Tato práce je zaměřena na analýzu rozpočtu a finanční stránky obce Humpolec ve sledovaném období let 2018–2022. Práce se skládá ze dvou částí. V první z nich jsou na základě odborné literatury zpracována teoretická východiska, která mají za cíl zajistit teoretické podklady pro vypracování praktické části. Jsou zde zahrnuta témata jako veřejná správa, rozpočtový proces, rozpočtová skladba a finanční analýza.

Praktická část práce se zabývá charakteristikou klíčových oblastí analyzované obce. První oblast se zaměřuje na geografickou polohu. Následuje představení historie a zajímavostí obce, které přispívají k lepšímu pochopení jejího kontextu. Dalším důležitým aspektem je demografická struktura obyvatelstva a charakteristika občanské vybavenosti, které odrážejí stav majetku obce a naznačují směr jejího rozvoje. Následně je rozebráno celkové hospodaření rozpočtu obce Humpolec. Nakonec je provedena analýza pomocí vybraných finančních ukazatelů.

Závěr práce je věnován vyhodnocení výsledků získaných ve vlastní části práce. Na základě těchto výsledků jsou navrženy návrhy a doporučení.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnocení hospodaření města Humpolec v období let 2018–2022 pomocí vybraných metod finanční analýzy. Na základě výsledků finanční analýzy budou stanoveny závěry, návrhy a doporučení pro stabilizaci a rozvoj analyzovaného města.

2.2 Metodika

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, a to na teoretická východiska a vlastní část práce. Teoretická východiska jsou zpracována na základě české i zahraniční odborné literatury, která se zabývá danou problematikou. Je zde kladen důraz na vysvětlení základních pojmů, které jsou spjaty s veřejnou správou, rozpočtovým procesem a rozpočtovou skladbou. Na konci první části je zpracována rešerše zabývající se finanční analýzou.

Ve vlastní části práce je nejprve charakterizováno město Humpolec z pohledu demografické, majetkové a organizační struktury. Následně je zanalyzován rozpočet města Humpolec v období let 2018–2022. Tato kapitola je rozdělena na dílčí podkapitoly, v nichž je rozebrán celkový, běžný a kapitálový rozpočet. Poslední kapitola se věnuje finanční analýze města Humpolec. Jsou zde použity finanční ukazatele, které jsou popsány v teoretických východiskách a souvisí s neziskovým sektorem.

V poslední části jsou vyhodnoceny výsledky získané ve vlastní části práce, stanovené závěry, návrhy a doporučení.

Tabulka 1 Přehled nástrojů použitých k analýze rozpočtu

Ukazatel	Komentář	Výpočet
Bazický index	Porovnává změnu hodnot v jednotlivých obdobích s hodnotou referenčního data (rok 2018)	$X = Y_t/Y_{2018}$
Řetězový index	Řetězový index využívá hodnotu z předchozího roku jako referenci a sleduje změny oproti němu	$X = Y_t/Y_{t-1}$
Celkový nárůst (pokles) za celé období (%)	Podíl hodnoty v roce 2022 a hodnoty v roce 2018	$X = Y_{2022}/Y_{2018}$
Procentuální struktura položek v roce 2022	Podíl jednotlivých hodnot v roce 2022 a celkové sumy hodnot v roce 2022	$X = Y_1/Y_{2022}$
Saldo celkového rozpočtu	Rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji	$X = \text{celkové příjmy} - \text{celkové výdaje}$
Saldo běžného rozpočtu	Rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji	$X = \text{běžné příjmy} - \text{běžné výdaje}$
Saldo kapitálového rozpočtu	Rozdíl mezi kapitálovými příjmy a kapitálovými výdaji	$X = \text{kapitálové příjmy} - \text{kapitálové výdaje}$
Podíl přebytku salda na příjmech (%)	Udává, kolik procent příjmů je převedeno do přebytku	$X = \text{saldo}/\text{příjmy}$
Struktura výdajů za celé období (%)	Udává, kolik procent výdajů představují jednotlivé oddíly za celé analyzované období (2018–2022)	$X = \text{suma výdajů za oddíl}/\text{suma výdajů za všechny oddíly}$

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2 Přehled ukazatelů, které byly využity ve vlastní části práce

Ukazatel	Vzorec	Doporučené hodnoty
Celková zadluženost	$X = \text{cizí zdroje} / \text{celková aktiva}$	30–60% Knápková a kol. (2017)
Koeficient samofinancování	$X = \text{vlastní kapitál} / \text{celková aktiva}$	X
Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním kapitálu	$X = \text{dlouhodobé cizí zdroje} / \text{vlastní kapitál}$	
Rentabilita nákladů hlavní činnosti	$X = \text{VH hlavní činnosti} / \text{náklady na hlavní činnost}$	Maximální hodnota (Otrusínová a Kubíčková, 2011)
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	$X = \text{VH doplňkové činnosti} / \text{náklady na doplňkovou činnost}$	Maximální hodnota (Kraftová, 2002)
Autarkie na bázi příjmů a výdajů	$X = \text{běžné příjmy} / \text{běžné výdaje}$	100 % (Kraftová, 2002)
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	$X = \text{výnosy} / \text{náklady}$	100 % (Krechovská, Hejduková, Hommerová 2018)
Okamžitá likvidita	$X = (\text{peněžní prostředky} + \text{krátkodobý finanční majetek}) / \text{krátkodobé závazky}$	0,2 - 0,5 (Knápková a kol., 2017); 0,2 (Šiman, 2010)
Pohotová likvidita	$X = (\text{peněžní prostředky} + \text{krátkodobý finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}) / \text{krátkodobé závazky}$	0,8 - 1,4 (Šiman, 2010); 1 (Kraftová, 2002)
Celková likvidita	$X = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$	1,5 - 2,5 (Knápková a kol., 2017); >1 (MFČR, 2022)

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3 Přehled monitorujících ukazatelů

Monitorující ukazatele	Výpočet	Doporučené hodnoty
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti	$\text{Celková zadluženost} / \text{průměr celkových příjmů za poslední 4 roky}$	$\leq 60 \%$
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	$\text{Cizí zdroje} / \text{celková aktiva}$	$\leq 25 \%$
Celková likvidita	$\text{Oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$	> 1

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky (2018)

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa v České republice

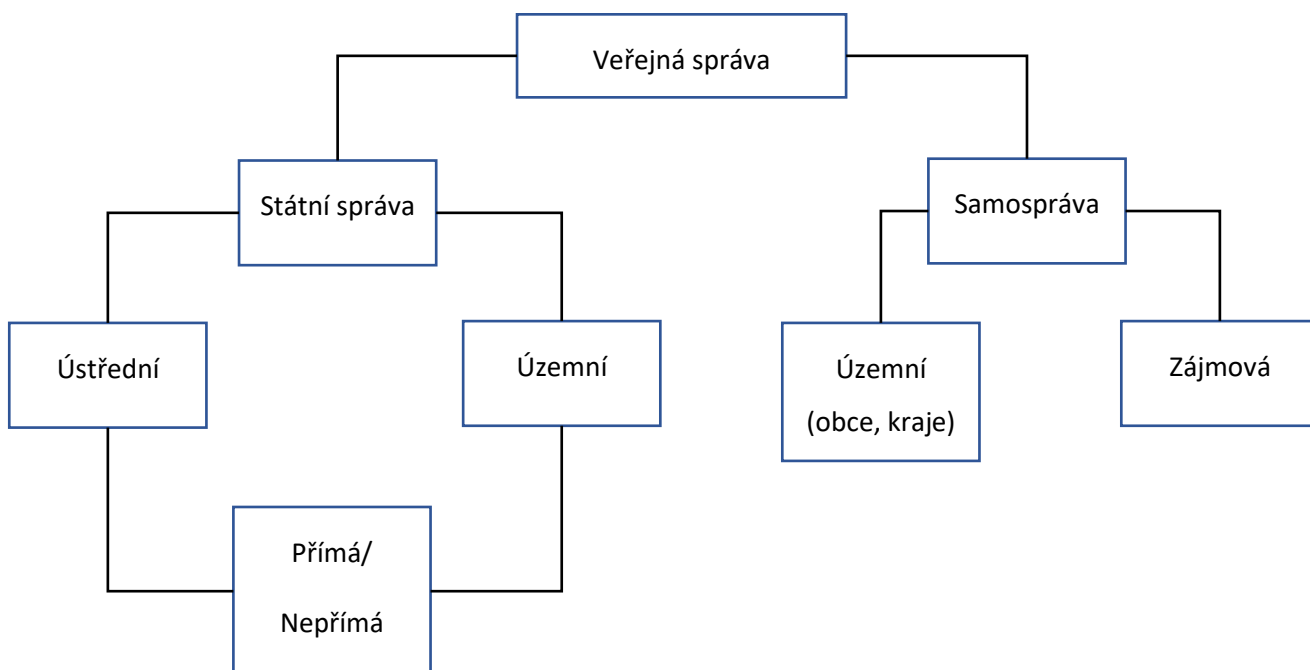
Struktura financování a postavení územních samospráv ve veřejné správě jsou rozdílné napříč všemi zeměmi, avšak existují určité aspekty, které jsou pro všechny země společné. V této kapitole bude popsána obecná charakteristika a členění veřejné správy v České republice. V úvodu této kapitoly je třeba vymezit pojem veřejná správa.

3.2 Vymezení veřejné správy

Podle Provazníkové (2015, s. 25) si veřejnou správu smůžeme představit jako systém, který je rozdělen na dvě části. První část se nazývá státní správa a druhá veřejná samospráva. Státní správa je vykonávána prostřednictvím institucí buď přímo, nebo zprostředkovaně. Provozování veřejné samosprávy spočívá v delegování řízení na jiné osoby. Samosprávu lze tedy považovat za decentralizovanou a demokratickou cestu řízení územních samospráv. Na rozdíl od soukromého sektoru se veřejný sektor vyznačuje tím, že sleduje odlišné cíle. Zatímco v soukromém sektoru je primárním cílem maximalizovat zisk, ve veřejném sektoru je důležité, aby subjekty, které byly zvoleny, v první řadě hájily zájmy veřejnosti.

Šámalová a Vojtíšek (2021, s. 25) uvádí, že veřejná správa je financována z veřejných prostředků a zároveň podléhá veřejné kontrole. Autoři také tvrdí, že veřejná správa je charakterizována regulací podmínek, podle kterých veřejná správa vzniká a uskutečňuje svoji činnost.

Obrázek 1 Členění veřejné správy

Zdroj: Horzinková, Novotný (2015, s. 98)

3.3 Struktura českých obcí

3.3.1 Města, jejich zázemí a úloha

Kadeřábková a Peková (2012, s. 54) uvádí, že nejdříve si musíme vymezit pojmy obec a sídlo. Sídlo je základní jednotkou osídlení a jedná se o všechna obydlenná místa včetně ploch, které jsou obyvatelstvem využívány. Sídlo na rozdíl od obce nemá právní subjektivitu. Obec je územně správní jednotka s určitým obvodem, která se skládá z jednoho nebo více sídel. Z tohoto vyplývá, že obec je vždy zároveň sídlem, ale sídlo není vždy obcí. Důležité je také zmínit pojem město. Pro město neexistuje všeobecně platná a univerzální definice. Město je určitým typem sídla, které je vývojově mladší, ale z hlediska vývoje samostatných funkcí se vyvíjelo rychleji. Základní kritéria pro město jsou například velikost populace a hustota zalidnění. Podle mezinárodní definice Organizace spojených národů jsou městy taková sídla, která mají více než 10 000 obyvatel. To se ale liší napříč jednotlivými zeměmi.

Například v České republice je za město považováno sídlo s více než 2000 obyvateli, stejně jako v Nizozemsku a Francii.

Geissler, Hammerschmid a Raffer (2021, s. 112) uvádí, že Česká republika je jednou ze zemí Evropské unie, které mají nejvyšší procento roztržštěnosti. Na našem území se nachází 6250 obcí. Statistiky ukazují, že 56 % obcí v ČR má méně než 500 obyvatel a že v 78 % obcí žije méně než 1000 lidí.

3.3.2 Základní znaky obce

Kadeřábková a Peková (2012, s. 19) uvádějí charakteristické znaky obcí:

1. obec má vlastní území (tzv. územní základ obce) a má možnost toto území měnit, obec může mít jedno nebo více katastrálních území;
2. občané obce – občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, má v obci hlášen trvalý pobyt a dosáhla věku 18 let. Každá obec musí být trvale obývána lidmi. Právní řád vyčleňuje kvalifikovanou skupinu obyvatel, s nimiž spojuje určitá subjektivní práva – tzv. občany obce;
3. spravování svých záležitostí samostatně – tzv. samostatná působnost;
4. vystupování v právních vztazích svým jménem a odpovědnost z těchto vztahů vyplývající (tzv. právní základ obce);
5. péče o všestranný rozvoj území, při plnění svých úkolů též ochrana veřejného zájmu;
6. hospodaření podle vlastního rozpočtu a vlastní majetek obce (ekonomický základ obce).

3.3.3 Majetek územních samospráv

Podle Pekové, Pilného a Jetmara (2008, s. 147) je existence územní samosprávy založena především na vlastnictví majetku. Tento majetek je spravován především zvolenými orgány, které přebírají zodpovědnost za rozhodování o hospodaření s ním.

Provazníková (2015, s. 214) udává, že územní samosprávy mají povinnost majetek zachovávat, získávat, a především o něj pečovat. Obce i kraje musí svůj majetek využívat hospodárně a za nějakým účelem. Také mají povinnost evidovat veškerý vlastněný majetek. Územní samosprávy jsou v České republice brány jako právnické osoby, tudíž mohou se svým majetkem hospodařit zcela podle svých zájmů v rámci zákonů a ústavou vymezených

pravomocí. Mohou tedy majetek prodávat, kupovat a pronajímat. Přesto, že primárním cílem obce není podnikat a vykazovat zisk, je tato část velice důležitá, neboť hospodařením s majetkem může obec získat další příjmy do rozpočtu.

3.3.4 Příspěvkové organizace

Subjekty veřejné správy na úrovni státu i na úrovni územních samospráv mohou zřizovat příspěvkové organizace za účelem zabezpečit veřejné statky. Podle Peková, Pilného a Jetmara (2008, s. 288) tyto organizace hospodaří dle svého rozpočtu, který však ve většině případů nebývá finančně soběstačný, neboť poplatky od uživatelů využívajících veřejné statky nepokrývají výši nákladů na vytvoření těchto statků. K produkci těchto statků využívají majetek, který jim byl svěřen do správy od zřizovatele. Příspěvkové organizace na úrovni územních samospráv jsou většinou financovány běžnými příspěvky na provoz či příspěvky na investice z rozpočtu zřizovatele. Tyto organizace mohou taktéž přijímat peněžní dary.

3.4 Rozpočtový proces obcí

Sedmihradská (2015, s. 7) charakterizuje rozpočet jako finanční plán pro dané období, který zachycuje i strategii daného subjektu. Rozpočet se v určité podobě vyskytuje v rodinných financích, soukromých (podnikových) financích a také ve veřejných financích. Od ostatních forem se však veřejný rozpočet liší tím, že do něj přispívají všichni (daně), ale rozhodují o něm jen někteří zastupitelé. Těmto zvoleným zastupitelům následně vzniká odpovědnost vůči veřejnosti (vůči těm, kteří do rozpočtu přispívají), aby s financemi, které mají k dispozici, nakládali ve prospěch veřejnosti a snažili se zajistit všeobecné blaho.

Geissler, Hammerschmid, Raffer (2021, s. 113) zmiňují, že klíčová kritéria, podle kterých se ze zákona přerozdělují příjmy pro všechny obce, jsou počet obyvatel, počet studentů a rozloha obce. Během posledních let se struktura příjmů a výdajů v ČR pohybovala na stejných hodnotách. Nejpodstatnější příjem obcí tvořily sdílené daně, šlo přibližně o 50 % celkových příjmů. Transfery představují 15 % příjmů obcí. Obce v České republice vynakládají nejvíce prostředků na poskytování služeb občanům. To zahrnuje odpadní služby, vodní hospodářství a dopravu. Velká část prostředků také putuje na platy

zaměstnanců, které tvoří přibližně 15 % z celkových výdajů obcí. Výdaje na investiční činnost představují 25–30 % a závisí na strategickém plánu rozvoje jednotlivých obcí.

Podle Anwara (2007, s. 222) jakýkoliv rozpočtový cyklus zahrnuje fázi plánování a formulování, schvalování, plnění, kontrolu (audit) a zpětné vyhodnocení. Ve fázi plánování a formulování je cílem sestavit střednědobý plán rozpočtu, v němž se stanoví jednotlivé strategické cíle, které na sebe budou navazovat. Fáze schvalování by měla probíhat pod dohledem rady, neboť musí splňovat všechny legislativní požadavky. Ve fázi plnění jsou důležité procesy, které zajistí odpovědnost za dodržování zákonů, administrativní diskrétnosti a změn ve schváleném rozpočtu během roku, finanční dohled a správu pokladny. Během fází kontroly a vyhodnocení dochází k ověřování, které zahrnuje výroční zprávy, nezávislý audit a zveřejnění.

Řezníčková (2023, s. 77) dodává, že rozpočtový proces zpravidla trvá tři roky. V prvním roce jsou prováděny veškeré přípravy, druhý rok je realizováno připravené hospodaření a třetí rok probíhá uzavření a zpětné vyhodnocení tohoto hospodaření. Je důležité, že tyto procesy probíhají soustavně, každoročně a prolínají se.

3.5 Funkce, obsah a formát rozpočtu

Podle Sedmihradské (2015, s. 29) má rozpočet mnoho funkcí, ale nejdůležitější je bezpochyby funkce kontrolní, která má za úkol kontrolovat soulad mezi rozpočtem, který schválilo zastupitelstvo, a skutečným plněním a čerpáním rozpočtu. Tímto je zajištěno, že veřejné finance jsou použity pouze na schválený účel, a zároveň to, že schválené prostředky jsou vynaloženy na věci tak, aby bylo stanoveného cíle dosaženo. Jedná se především o kontrolu shody. To například znamená, že prostředky určené na investice se neutratí za odměny a za prostředky na platy úředníků si starosta nepořídí auto.

Kadeřábková a Peková (2012, s. 233) však rozlišují jiné důležité funkce rozpočtu než Sedmihradská. Podle těchto dvou autorek se jedná primárně o funkci alokační, která má za úkol dobře alokovat a financovat různé potřeby občanů v dané obci z veřejného rozpočtu. Dále uvádí funkci redistribuční, která se projevuje zejména ve vztahu k sociálně slabším občanům, kteří mají větší tendenci čerpat sociální dávky z veřejného rozpočtu. Následující

funkce, která se využívá již v menší míře, se nazývá stabilizační. V tomto případě územní samospráva do určité míry ovlivňuje i růst ekonomického potenciálu daného území. Může jít například o budování nové infrastruktury nebo rozvoj dlouhodobého sociálně-ekonomického prostředí (finanční prostředky mohou být čerpány z dotačního programu Evropské unie).

Černohorský a Teplý (2011, s. 288) podotýkají, že se rozpočty municipálních jednotek podílí na veřejném rozpočtu přibližně z 20 % a tento podíl nadále roste. To by mohlo být způsobeno neustálým nárůstem občanů ve městech a větších obcích.

Sedmihradská (2015, s. 29) uvádí ještě další funkce rozpočtu obcí. Jsou jimi funkce plánovací a funkce řídicí. Funkce plánovací má za úkol co nejlépe vytyčit cíle a omezovat či posilovat jednotlivé aktivity, které vedou k naplnění těchto cílů. Pokud je kladen důraz na řízení obce, pak vedoucí pracovníci zkoumají, jaké jsou nejlepší způsoby pro naplnění cílů. Je nutné podotknout, že každá funkce může nad ostatními převažovat, to záleží na tom, kam chce vedení obce směřovat.

3.6 Rozpočtová skladba

Struktura rozpočtu může být rozdělena do dvou částí. Podle Provazníkové (2015, s. 104) se jedná o běžný (provozní) a kapitálový (investiční) rozpočet. Následující tabulky zobrazují strukturu běžného a kapitálového rozpočtu.

Zdroj: Provazníková (2015, s. 107)

Tabulka 4 Struktura běžného rozpočtu

Běžné (provozní) příjmy	Běžné (provozní) výdaje
Daňové	X
svěřené daně	všeobecné veřejné služby
sdílené daně	veřejný pořádek
místní daně	vzdělání
správní poplatky	péče o zdraví
Nedaňové	bydlení
uživatelské poplatky	komunální služby
příjmy z pronájmu majetku	výdaje spojené s podnikáním
zisk z podnikání	ostatní výdaje
ostatní nedaňové příjmy	úroky z dluhů
Přijaté transfery (dotace)	běžné dotace jiným rozpočtům
dotace ze státního rozpočtu	X
dotace ze státních fondů	
dotace od územních rozpočtů	
ostatní příjmy (dary)	

Zdroj: Provazníková (2015, s. 106)

Tabulka 5 Struktura kapitálového rozpočtu

Kapitálové (investiční) příjmy	Kapitálové (investiční) výdaje
z prodeje majetku	investiční
přijaté dotace (investiční)	dotace jiným rozpočtům
příjmy z půjček	nákup dluhopisů
přebytek běžného rozpočtu	splátky půjček
dary na investice	schodek z běžného rozpočtu
příjmy z prodeje vlastních dluhopisů	poskytnuté půjčky dalším subjektům

Zdroj: Provazníková (2015, s. 107)

3.7 Příjmy rozpočtu municipalit

Podle Lajtkepové (2021, s. 22) lze veřejné příjmy popsat jako zdroj krytí veřejných výdajů. Daňové příjmy jsou považovány za stěžejní příjmy do rozpočtů, kde mohou tvořit i přes 90 % veškerých příjmů. Další méně významnou část pak tvoří příjmy nedaňové, které lze charakterizovat jako příjmy z vlastní činnosti, příjmy z poplatků a ostatních nedaňových příjmů.

3.7.1 Daňové příjmy

Podle platného zákona č. 243/2000 Sb., který se týká rozpočtového určení daní, mají obce nárok na podíl z celostátního výběru určitých daní. Těmito daněmi jsou daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. Na druhou stranu daň z nemovitých věcí přísluší obci v plné výši. Konkrétně se jedná o daň z nemovitých věcí, které se nacházejí na území dané obce (zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní).

3.7.2 Transfery a dotace

Obce v České republice jsou v různé míře závislé na transferech a dotacích, které jsou jim přidělovány v rámci veřejných rozpočtů. Provazníková (2009, s. 148) popisuje, že

tyto transfery a dotace slouží k financování obcí. Existují dva hlavní typy dotací: běžné dotace a kapitálové dotace. Běžné dotace jsou určeny pro financování běžných služeb, které obce poskytují občanům (například sociální služby). Kapitálové dotace jsou používány na financování investičních projektů, jako je oprava infrastruktury. Dotace mohou být také rozděleny podle toho, zda jsou obce oprávněny je automaticky obdržet (nárokové dotace) nebo zda o ně musí žádat (nenárokové dotace). Obce mohou získávat dotace také od krajů a Evropské unie. Dotace od krajů často pokrývají náklady spojené s provozem sociálních služeb obce nebo činností dobrovolných hasičských sborů. Dotace z Evropské unie jsou obvykle určeny pro investiční projekty, ale vyžadují spolufinancování ze strany obce a splnění dotačních podmínek. Tyto dotace se často používají na projekty typu výstavba cyklostezek, čistírny odpadních vod nebo podpora cestovního ruchu.

3.7.3 Nedaňové příjmy

Peková (2011, s. 258) uvádí, že příjmy obce, které nemají povahu daní, jsou tvořeny příjmy z vlastního podnikání. Ve většině zemí představují tyto příjmy 10 % až 15 % z celkových příjmů obce. Příjmy nedaňového charakteru se dělí na běžné a kapitálové. Běžné nedaňové příjmy jsou neinvestičního charakteru a mohou se pravidelně opakovat. Patří sem příjmy z pronájmu majetku, ale mohou být také náhodné, jako například vybrané pokuty. Kapitálové nedaňové příjmy mají investiční charakter a obvykle se neopakují každoročně. Mohou zahrnovat výnosy z prodeje majetku nebo cenných papírů. Dále se sem řadí zisky municipálních podniků nebo podíl na zisku podniků, do kterých obec vložila majetek.

3.7.4 Kapitálové příjmy

Černohorský a Teplý (2011, s. 288) uvádí, že kapitálové příjmy místních rozpočtů jsou velmi podobné kapitálovým příjmům státního rozpočtu. Kapitálové příjmy jsou tvořeny především příjmy z prodeje majetku, kapitálovými transfery, přijatými úvěry a emisemi z dluhopisů.

3.8 Výdaje rozpočtu municipalit

Provazníková (2015, s. 194) udává, že výdaje rozpočtu obcí lze dělit podle několika hledisek. Hlavní hlediska, podle kterých můžeme rozlišovat výdaje, jsou tato: ekonomické

hledisko, rozpočtová skladba, infrastruktura, funkce veřejných financí a veřejné plánování. Nejčastěji se užívá ekonomické hledisko a rozpočtová skladba.

3.8.1 Ekonomické hledisko

Provazníková (2015, s. 194) udává, že na běžné výdaje můžeme nahlížet jako na pravidelně se opakující platby, které financují běžné potřeby v rozpočtovém období. Jde například o platy zaměstnanců, nákup vody, paliv, energie, služeb a sociální dávky. Kapitálové (investiční) výdaje obci slouží zejména pro financování dlouhodobých potřeb, které mohou zasahovat i do následujících období.

3.8.2 Rozpočtová skladba výdajů

Češková a Kinšť (2011, s. 57 a s. 142) popisují, že rozpočtová skladba má za úkol jednoznačně a komplexně určit finanční hospodaření veřejného rozpočtu. Dělí se na druhové a odvětvové výdaje. Druhové (položkové) třídění je charakterizováno tím, že zaznamenává veškeré transakce a je rozděleno do čtyř úrovní. Odvětvové třídění výdajů transparentně a jasně popisuje druhy činností. Jde tedy o rozdělení výdajů mezi jednotlivé sektory, v nichž obec realizuje výdaje.

3.8.3 Běžné výdaje

Běžné výdaje představují hlavní výdaje obce, které primárně slouží k zabezpečení každodenních činností územní samosprávy. Podle Konečné Veverkové (2023, s. 37) se může jednat například o řádné hospodaření s majetkem, správu a údržbu veřejného prostoru, komunální služby, ochranu životního prostředí a zabezpečení obyvatelstva (Konečná Veverková, 2023, s. 37).

Podle Pekové, Pilného a Jetmara (2008, s. 278) je většina nákladů na smíšené veřejné statky hrazena občany obce pouze částečně. Zbytek nákladů je dotován z výdajů rozpočtu na úhradu ekonomicky nutné výše. V případě, že poskytování veřejných statků zajišťuje soukromá firma, tak uživatelé často platí i ziskovou přírážku.

3.8.4 Kapitálové výdaje

Podle Provazníkové (2015, s. 194) kapitálové výdaje pro obec představují především financování dlouhodobých (investičních) potřeb, které trvají i déle než jeden rok a v budoucnosti by měly přinést zlepšení životní úrovně.

Černohorský a Teplý (2011, s. 289) dodávají, že kapitálové výdaje mohou být tvořeny i dotacemi na krytí ztrát jejich zřízených podniků a splátky úvěrů včetně úroků.

3.9 Finanční analýza

Růčková (2019, s. 9) uvádí: „Existuje celá řada způsobů, jak definovat pojem „finanční analýza“. V zásadě nejužitečnější definicí je však ta, která říká, že finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek.“

Kraftová (2002, s. 25) ve svém díle poukazuje na to, že finanční analýza má ve své podstatě zjednodušovat pohled na společnosti (v případě veřejného sektoru se jedná o obce či kraje). Dále tvrdí, že analýza přehlídí nepodstatné stránky a zaměřuje se na ty důležité, vede od složitého k jednoduchému. Také popisuje, že v určitých situacích může nastat opačný scénář, kdy potřebujeme z dílčích informací (podstatných i nepodstatných) vytvořit ucelený obrázek posuzované entity. Tento proces Kraftová nazývá syntézou a považuje ho společně s analýzou za důležitý celek.

3.9.1 Vznik pojmu finanční analýza

Podle Růčkové (2019, s. 9) je finanční analýza stejně stará jako vysoce směnitelný statek – peníze. Podle všech známých a dostupných pramenů byl pojem finanční analýza poprvé použit ve Spojených státech amerických, kde zpočátku vyjadřoval pouze teoretické práce. Praktické finanční analýzy jsou využívány již několik desítek let a postupně se vyvíjely podle toho, v jaké době se používaly. V době, kdy se do jisté míry začaly využívat první počítače, nastal zlomový okamžik pro vývoj finančního hodnocení firem. Tento zlom přinesl změny matematických principů pro analýzu podniků a změnil se i důvody, které vedly k jejich sestavování.

3.9.2 Zdroje dat pro finanční analýzu municipalit

Mezi nejdůležitější zdroje dat pro vypracování finanční analýzy patří účetní výkazy. K těmto výkazům řadíme rozvahu, výkaz zisku a ztráty, výkaz toku peněz a výkaz o změnách ve vlastním kapitálu. Podle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 89) je důležité

podotknout, že účetní výkazy pro veřejné subjekty jsou velmi podobné jako účetní výkazy pro soukromé (privátní) subjekty.

3.9.3 Metody a nástroje finanční analýzy

Růčková (2019, s. 43) uvádí, že při volbě metody, kterou budeme používat k vypracování finanční analýzy, je třeba zohlednit určité parametry, mezi něž patří účelnost, nákladnost a spolehlivost.

Podle Rybanského a Málíkové (2010, s. 42) finanční analýza zahrnuje retrospektivní pohled na vývoj podniku v minulosti, současný stav a prospektivní předpokládaný vývoj do budoucnosti. Pomocí procesu finanční analýzy můžeme odhalit silné a slabé stránky podniku, díky čemuž jsme schopni eliminovat případné budoucí problémy, můžeme se zaměřit se na rozvoj silných stránek podniku a rozvíjet tak jeho prosperitu a ziskovost.

Podle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 88) lze metody finanční analýzy dělit na základní (elementární) a vyšší metody. Elementární metody jsou jednodušší na výpočet i na interpretaci výsledné hodnoty. Nevýhodou výsledků těchto metod je to, že vždy nemusí podávat přesný obraz skutečnosti, neboť každý analyzovaný subjekt se nachází v rozdílné finanční situaci. Mezi tyto metody zahrnujeme poměrové ukazatele (rentabilita, likvidita, zadluženost, aktivita), rozdílové a tokové ukazatele (analýza fondů finančních prostředků) a absolutní ukazatele (vertikální a horizontální analýza). Vyšší metody zahrnují matematicko-statistické a nestatistické metody. Tyto metody jsou zpravidla náročnější na výpočet a interpretaci výsledných hodnot, ale tímto nezaručují větší úspěšnost zkoumání finanční situace.

Růčková (2019, s. 43) uvádí, že základním kamenem pro vytvoření finanční analýzy jsou finanční ukazatele, tedy číselná charakteristika ekonomické činnosti subjektu. Ukazatele mohou mít mnoho podob, přičemž konkrétní podobu volíme na základě toho, komu mají výsledky získané analýzou pomoci k lepším rozhodnutím.

Pro hodnocení finanční stránky neziskových organizací je třeba uvědomit si jejich odlišnosti. Růčková (2019, s. 56) zmiňuje především to, že je důležité měřit úspornost vynaložených nákladů, které vedou k finálnímu požadovanému výsledku. Nástroje používané pro měření výkonnosti neziskově orientovaných organizací by měly zohledňovat poslání a definované cíle této organizace. Důležitým prvkem finanční analýzy u tohoto typu

organizací by mělo být stanovení výstupních informací, ke kterým potřebujeme z analýzy dospět. Finanční analýza by měla být účelná, aplikovatelná a informačně efektivní. Každá organizace si proto musí vytvořit svůj vlastní seznam použitelných ukazatelů, které by měly nejlepší vypovídací hodnotu.

3.9.4 Ukazatele zadluženosti a majetkové struktury

Scholleová (2012, s. 181) uvádí, že cílem ukazatelů je poměřit cizí a vlastní zdroje. To se vyznačuje tím, jak je firma schopna splácet dluhy v poměru ke svému kapitálu. Dále Scholleová upozorňuje na to, že aktiva pořízená na leasing se v rozvaze nevyskytují, a tím pádem by mohla ovlivnit výsledné ukazatele.

Ukazatel věřitelského rizika

K měření zadluženosti se používá například ukazatel věřitelského rizika (Debt ratio), který zachycuje vztah cizího kapitálu k celkovým aktivům a lze ho vyjádřit následovně (Růčková, 2019, s. 67):

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Aktiva celkem}} \quad (1)$$

Obecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je riziko věřitelů (nejčastěji bank). Knápková a kol. (2017, s. 88) udávají, že celková zadluženost neboli věřitelské riziko by se mělo pohybovat v rozmezí 30 a 60 %. Hodnoty tohoto ukazatele se však mohou velmi lišit v závislosti na prioritách jednotlivých organizací.

Koeficient samofinancování

Dále se podle Růčkové (2019, s. 68) využívá také koeficient samofinancování (Equity ratio). Tento ukazatel vyjadřuje poměr vlastního kapitálu k celkovým aktivům a lze jej vyjádřit následujícím vztahem:

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \quad (2)$$

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 104) udávají, že koeficient samofinancování je spjat s ukazatelem věřitelského rizika, neboť se navzájem doplňují a jejich součet musí být roven jedné.

Ukazatel finanční páky

Souvisí s koeficientem samofinancování, neboť je jeho převrácenou hodnotou. Vyjadřuje, kolikrát celkový objem zdrojů převyšuje vlastní kapitál.

$$\text{Finanční páka} = \frac{\text{Celková pasiva (aktiva)}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (3)$$

Podle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 104) se finanční páka používá především v podnikatelském prostředí, kde vyjadřuje vliv cizího kapitálu na rentabilitu vlastního kapitálu. Úroky z cizího kapitálu mohou snížit daňový základ a daňovou povinnost. Za předpokladu, že výnosnost vlastního kapitálu je vyšší než zaplacené úroky, lze konstatovat, že čím vyšších hodnot tento ukazatel dosahuje, tím vyšší účinek má využití cizích zdrojů na rentabilitu vlastního kapitálu.

Ukazatel podílu cizího kapitálu na vlastním kapitálu

Tento ukazatel vyjadřuje zadluženost vlastního kapitálu – kolik jednotek cizího kapitálu je vázáno na jednu jednotku vlastního kapitálu.

$$\text{Podíl cizího kapitálu} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (4)$$

Otrusinová, Kubíčková (2011, s. 105) uvádí, že v případě, kdy výsledná hodnota je menší než 1, jedná se o nízkou zadluženost, neboť cizí zdroje představují menší hodnotu než vlastní zdroje. Pokud hodnota přesahuje hranici 1, znamená to vyšší zadluženost, než je žádoucí. V případě nutnosti okamžité úhrady veškerých cizích zdrojů nebude mít jednotka

dostatek prostředků. Knápková a spol. (2017, s. 89) tento ukazatel poupravují s tím, že cizí zdroje jsou vnímány pouze jako dlouhodobé závazky.

3.9.5 Ukazatele rentability

Podle Kraftové (2002, s. 105) rentabilita jako způsob hodnocení pro municipální firmy představuje velmi diskutované téma, jelikož zisk jako účetní hodnota není hlavní činností municipálních firem, ale pouze činností doplňkovou (hospodářskou). Hlavní činnost má za cíl udržovat vyrovnané náklady a výnosy. V tomto kontextu Kraftová navrhuje následující ukazatele, které lépe zachycují hospodaření obcí Kraftová (2002, s. 105):

- ukazatel rentability nákladů pro doplňkovou činnost
- míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Rentabilita nákladů z doplňkové činnosti

Kraftová (2002, s.104) nákladovou rentabilitu popisuje jako „nejpřísnější“ ukazatel efektivnosti. Sleduje tzv. užitný efekt (zisk), který porovnává užitečnost produktu pro spotřebitele (množství, kvalita, cena) s prostředky, které byly vynaloženy na produkci tohoto produktu.

$$R_{ND\check{c}} = \frac{HV_{D\check{c}}}{N_{D\check{c}}} * 100, \quad (5)$$

Kde

$R_{ND\check{c}}$ – rentabilita nákladů doplňkové činnosti;

$HV_{D\check{c}}$ – hospodářský výsledek doplňkové činnosti;

$N_{D\check{c}}$ – náklady doplňkové činnosti.

U nákladové rentability se dle Kraftové (2002, s. 105) využívá maximalizační pravidlo. Čím vyšší hodnoty dosahuje, tím lépe. Prostředky získané z doplňkové činnosti (zisk) by měly podporovat hlavní činnost a zároveň mají sloužit k posílení hmotné zainteresovanosti pracovníků municipální firmy.

Ukazatel nákladové rentability z hlavní činnosti

Tento ukazatel má podle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 113) za úkol porovnat užitný efekt se vstupy – v případě municipálních jednotek jsou to náklady, které byly vynaloženy na užitný efekt. Užitným efektem může být i úspora ve veřejných financích.

$$\text{Rentabilita nákladů} = \frac{(\text{Hospodářský výsledek (i jiné efekty)})}{(\text{Náklady na činnost})} \quad (6)$$

Tento ukazatel má největší vypovídací hodnotu v oblasti účinného využití použitých prostředků. Nevypovídá nic o tom, zda organizace má až moc vysoké či nízké náklady. Čím vyšší hodnota, tím účinněji jednotka využívá svůj kapitál.

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018, s. 67) popisují, že tento ukazatel lze aplikovat v případě, že firma realizuje doplňkovou činnost a zároveň vychází ze ztráty z hlavní činnosti. Zachycuje procentuální míru, v jaké je ztráta z hlavní činnosti pokrývána ziskem z doplňkové činnosti.

$$Z'' = \frac{Zisk_{DČ}}{Ztráta_{HČ}} * 100 \quad (7)$$

Kde

Z'' - míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti;

$Zisk_{DČ}$ – zisk z doplňkové činnosti;

$Ztráta_{HČ}$ – ztráta z hlavní činnosti.

3.9.6 Ukazatele autarkie

Ukazatel autarkie na bázi výnosů a nákladů

Podle Krechovské, Hejdukové a Hommerové (2018, s. 66) se ukazatele autarkie municipalit obvykle zaměřují na schopnost místních samospráv (municipalit) zabezpečit potřeby obyvatel v rámci svého území. Hodnotí míru soběstačnosti, a to jak z hlediska ekonomického, tak z hlediska zásobování a služeb. Autarkie na bázi nákladů a výnosů vyjadřuje schopnost organizace pokrýt své náklady na hlavní činnost dosaženými výnosy. Pokud výsledek překročí hranici 1 (neboli 100 %), lze ho považovat za pozitivní, to ovšem záleží na přesných činnostech a potřebách organizace.

$$A_{HV-H\check{c}} = V_{H\check{c}}/N_{H\check{c}} * 100 \quad (8)$$

Kde

$A_{HV-H\check{c}}$ – Autarkie hlavní činnosti na bázi nákladů a výnosů;

$V_{H\check{c}}$ – Výnosy z hlavní činnosti;

$N_{H\check{c}}$ – Náklady z hlavní činnosti.

Ukazatel celkové autarkie na bázi příjmů a výdajů

Autarkie na bázi příjmů a výdajů není ovlivněna účetními principy, jak je tomu u autarkie na bázi výnosů a nákladů. Podle Kraftové (2002, s. 103) je podstatou tohoto ukazatele dokázat, že municipální firma je schopna generovat takové příjmy, které pokryjí výdaje (Kraftová, 2002, s. 103).

$$A_{CF} = \frac{P_y}{V_e} * 100, \text{ případně } A_{CF} = \frac{NIP_y}{NIV_e} * 100, \quad (9)$$

Kde

A_{CF} – autarkie na příjmově výdajové bázi;

P_y – příjmy;

V_e – výdaje;

NIP_y – neinvestiční (provozní) příjmy;

NIV_e – neinvestiční (provozní) výdaje.

3.9.7 Ukazatele likvidity

Lee (2009, s. 32) uvádí, že ukazatel likvidity je odvozen z informací z rozvahy a slouží k posouzení finanční síly společnosti. Ukazatele likvidity se mohou interpretovat jako schopnost společnosti splnit své krátkodobé závazky. Nejčastěji používaným ukazatelem likvidity je ukazatel běžné likvidity, pravděpodobně kvůli snadnému výpočtu. Při výpočtu běžné likvidity se nezohledňují jednotlivé položky oběžných aktiv, ale bere se v úvahu celková hodnota oběžných aktiv.

Tyto ukazatele podle Knápkové a kol. (2017, s. 91) v podstatě vyjadřují poměr mezi prostředky, které jsou k dispozici pro placení, a závazky, které je nutné splatit. V závislosti na konkrétním ukazateli jsou do výpočtu zahrnována oběžná aktiva s různou mírou likvidity, což znamená jejich schopnost být přeměněna na peníze. Ve jmenovateli ukazatelů se nacházejí krátkodobé závazky. Běžná likvidita je vyjádřena jako poměr mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{OA}{KrZ} \tag{10}$$

Hodnota běžné likvidity by se měla dle Knápkové a kol. (2017, s. 94) pohybovat v rozmezí hodnot 1,5 až 2,5. Pokud je hodnota menší než 1,5, nebo je dokonce pod hranicí 1, znamená to, že je značně omezena platební schopnost subjektu.

Pohotov likvidita, také označována jako L_{II} (likvidita 2. stupně), je tvořena peněžními prostředky, krtkodobm finančním majetkem a krátkodobými pohledávkami. Tyto tři položky by měly v součtu pokrýt krtkodob závazky. Doporuen hodnota pro pohotov likviditu by se podle Kraftov (2002, s. 116) měla pohybovat kolem hodnoty 1. Šiman (2010, s. 148) udává, že doporuen hodnota pohotov likvidity by se měla pohybovat v intervalu 0,8 až 1,4.

$$\text{Pohotov likvidita} = \frac{PP + KrFM + KrP}{KrZ} \quad (11)$$

Okamit likvidita je tvořena peněžními prostředky a krtkodobm finančním majetkem. Tyto dvě položky by měly alespoň z jedné pětiny pokrýt krtkodob závazky.

$$\text{Okamit likvidita} = \frac{PP + KrFM}{KrZ} \quad (12)$$

Ideln hodnoty ukazatele okamit likvidity, také nazývaného ukazatel hotovostn likvidity nebo likvidity I. stupně, se pohybu v rozmezí od 0,2 do 0,5. Podle Knpkov a kol (2017, s. 95) výši hodnoty tohoto ukazatele naznačují neefektivn správu finančních prostředků. Podle Šimana (2010, s. 148) je ideln hodnota okamit likvidity 0,2. Výši hodnota této likvidity snižuje rentabilitu.

3.9.8 Soustava informativních a monitorujících ukazatelů

Tato soustava je prováděna Ministerstvem financí České republiky každý rok vždy k 31. prosinci příslušného roku. Na základě usnesení č. 719 ze dne 24. srpna 2022 vláda České republiky upravila soustavu informativních ukazatelů. Monitorující ukazatele zůstávají nadále stejné. Do roku 2021 se v soustavě nacházelo 15 informativních ukazatelů a 3 monitorující ukazatele. Od roku 2022 je používáno 25 informativních a 3 monitorující ukazatele. Mezi monitorující ukazatele řadíme podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, běžnou likviditu a rozpočtovou odpovědnost. Běžná likvidita by se neměla pohybovat v hodnotách vyšších než 1. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům nesmí přesahovat hranici 25 %. Rozpočtová odpovědnost by podle zákona neměla překročit hranici 60 %. V případě, že některá z obcí nebude splňovat tyto podmínky, bude požádána ministrem financí o vysvětlení této situace a o vyjádření zastupitelstva dané obce. Pokud budou některé obce po vyhodnocení všech materiálů vykazovat vážné riziko spojené s platební schopností, bude ze strany ministerstva financí společně s ministerstvem vnitra nabídnuta pomoc za účelem analýzy rizik a doporučení vhodných řešení.

Tabulka 6 Přehled informativních a monitorujících ukazatelů (platné pro období 2018–2022)

Informativní ukazatele (2018–2021)	Informativní ukazatele 2022
Počet obyvatel	Počet obyvatel
Příjem celkem (po konsolidaci)	Běžné výdaje na obyvatele
Úroky	Finanční stabilita
Uhrazené splátky dl. a půjč. prostř. VZ	Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech
Dluhová služba celkem	Podíl celkových kons. výdajů na běž. příjmech
Ukazatel dluhové služby (v%)	Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci
Průměr příjmů za poslední 4 roky	Provozní saldo
Zadluženost	Rozdíl provozního salda a uhrazených splátek dlouhodobých
Aktiva celkem	Podíl provozního salda k běžným př. (%)
Cizí zdroje	Provozní saldo na obyvatele
Oběžná aktiva	Podíl inv. transferů na kap. výdajích
Krátkodobé závazky	Podíl kap. výdajů na prov. saldu
Stav na bankovních účtech	Dluhová služba celkem
Stav na bankovních účtech zřízených PO	Ukazatel dluhové služby (%)
Zadluženost zřízených PO	Krytí dluhové služby
	Dluh
	Dluh zřízených PO
	Dluh na obyvatele
	Krytí dluhu
	Stav na bankovních účtech
	Stav na BÚ a pokladnách zřízených PO
	Podíl cizích zdr. bez dot. záloh k celk. A (%)
	Čistá aktiva
	Čistá aktiva na obyvatele
	Okamžitá likvidita
Monitorující ukazatele (2018–2021)	Monitorující ukazatele 2022
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)	Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)
Běžná likvidita	Běžná likvidita

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, vlastní zpracování

4 Vlastní práce

4.1 Základní charakteristika města Humpolec

Město Humpolec se nachází v Kraji Vysočina a spadá do okresu Pelhřimov. Humpolec je jedním ze tří správních obvodů rozšířené působnosti obcí v okrese Pelhřimov. Město Humpolec čítá ke konci roku 2022 11 333 obyvatel a rozprostírá se na rozloze 51,51 km² (údaj z roku 2017). Momentálně zastává funkci starosty Ing. Petr Machek.

4.1.1 Historie města

Soběslav II. je spojován s Humpolcem jakožto první kníže z rodu Přemyslovců, který byl zmíněn v písemném dokladu z roku 1178 o tomto městě. Humpolec vznikl jako strážní místo na cestě vedoucí z Prahy a z jižních Čech směrem na Moravu. Posléze se v Humpolci vystříдалo mnoho šlechtických rodin a církevních řádů. Během 13. až 15. století se zde těžilo stříbro a následně se zde rozšířilo soukenictví, které se později v 19. století rozvinulo natolik, že se Humpolci přezdívalo „český Manchester“. V roce 1597 byl v Humpolci postaven pivovar, který patřil majitelům heráleckého panství. Na tuto tradici poté v roce 1991 navázal humpolecký podnikatel Stanislav Bernard, jemuž se podařilo vybudovat prosperující značku Bernard (Město Humpolec, 2004).

Obrázek 2 Logo a znak města Humpolec

Zdroj: město Humpolec (2007)

4.1.2 Občanská vybavenost

O Humpolci můžeme říct, že je velmi dobře občansky vybaven, a to jak z hlediska kultury, sportu, zdravotnictví, školství, tak i služeb.

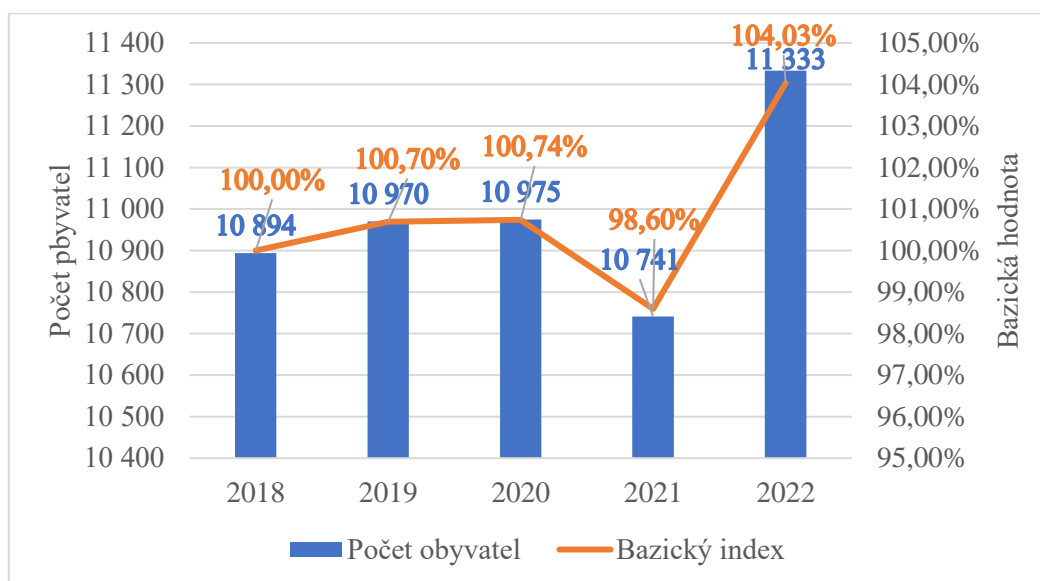
Ve městě se nachází čtyři mateřské školy, které mají celkovou kapacitu 460 dětí v předškolním věku. Dále se tu nachází dvě základní školy s kapacitou 945 a 600 žáků, dohromady tedy 1545 míst pro žáky v základních školách. Pro studenty, kteří dosáhli základního vzdělání, jsou v Humpolci k dispozici tři střední školy či učiliště s celkovou kapacitou 858 míst. Mimo tato školní zařízení se v Humpolci nachází i ZUŠ Gustava Mahlera, která nabízí svým žákům čtyři různé obory (hudební obor, výtvarný obor, taneční obor a literárně dramatický obor). Dále zde najdeme středisko volného času pro děti, ale i dospělé, kde si zájemci mohou vyzkoušet různé kroužky a aktivity (Česká školní inspekce, 2024)

Humpolec je také velmi dobře vybaven pro sportovní a zájmovou činnost. Nachází se tu například tenisový klub LTC Humpolec, fitness centrum Kasalka, sportovní hala TJ Jiskra Humpolec, kde lze provozovat širokou škálu sportů, fotbalové hřiště AFC Humpolec, hokejový zimní stadion, koupaliště Žabák, hřiště na plážový volejbal a další čtyři sportovní haly pro každodenní sportovní aktivity pro občany. Nachází se zde i kulturní dům pro pořádání společenských akcí, kostel s náboženským využitím, turistické informační centrum, kino a pošta. Jediné zařízení, které by mohlo vylepšit občanskou vybavenost města je krytý bazén.

4.1.3 Demografická struktura města Humpolec

Na grafu č. 1 lze pozorovat vývoj počtu obyvatel města Humpolec v letech 2018 až 2022. Počet obyvatel města Humpolec se pohybuje okolo hranice 11 tisíc. Od roku 2018 do roku 2022 se počet obyvatel zvýšil o 439 osob, což představuje nárůst o 4 %. Výrazný propad počtu obyvatel města Humpolec nastal v roce 2021, kdy došlo k meziročnímu snížení o 234 obyvatel.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel města Humpolec v letech 2018–2022

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ČSÚ (2023)

Ukazatel celkového přírůstku vznikne součtem přirozeného a migračního přírůstku/úbytku. Z tabulky č. 6 lze vidět, že přirozeně dochází k úbytku obyvatel. Jedná se průměrně o úbytek 29 obyvatel každý rok. Na druhou stranu dochází k vysokému migračnímu přírůstku, který činí průměrně 191 obyvatel za rok.

Tabulka 7 Pohyb obyvatel města Humpolec v letech 2018-2022

Pohyb obyvatel	2018	2019	2020	2021	2022
Narození	97	134	127	106	98
Zemřelí	121	133	177	155	123
Přirozený přírůstek/ úbytek	-24	1	-50	-49	-25
Přistěhovalí	301	304	276	353	858
Vystěhovalí	218	229	221	229	241
Migrační přírůstek/úbytek	83	75	55	124	617
Celkový přírůstek/úbytek	59	76	5	75	592

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ČSÚ (2023)

4.2 Analýza rozpočtu města Humpolec

V této části vlastní práce je rozebráno a zhodnoceno rozpočtové hospodaření obce Humpolec v letech 2018 až 2022. Nejdříve je zhodnoceno celkové saldo rozpočtu za jednotlivé roky. Následně jsou analyzovány jednotlivé složky příjmů rozpočtu (daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery) a rozpočtové výdaje.

4.2.1 Saldo celkového rozpočtu

V této kapitole je zhodnoceno celkové rozpočtové hospodaření města Humpolec. Celkové saldo rozpočtu lze vyjádřit jako rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji. V případě, že příjmy převyšují výdaje, jedná se o kladné celkové saldo rozpočtu. V opačném případě, kdy dojde k převyšující části výdajů nad příjmy, dochází k zápornému saldu rozpočtu. V případě, že příjmy a výdaje dosahují stejné výše, dochází k vyrovnanému saldu rozpočtu, celkové saldo je nulové.

Z tabulky níže je patrné, že pouze v roce 2018 bylo celkové saldo záporné, ve všech následujících letech bylo saldo kladné a dosahovalo poměrně vysokých hodnot. Ačkoliv byl v roce 2018 plánovaný schodek 53 127 tis. Kč, došlo ke snížení této hodnoty pouze na 2 730,8 tis. Kč. Tato změna byla vyvolána především nižším čerpáním běžných výdajů o 19 000 tis. Kč, zároveň i nižším čerpáním kapitálových výdajů o 18 175,2 tis. Kč. Záporný schodek 2 730,8 tis. Kč byl kryt přebytky (vlastními zdroji) z předchozího hospodářského roku 2017. V následujících letech byl již rozpočet v kladných hodnotách. V roce 2021 činilo kladné saldo 36 408 tis. Kč, což představuje přibližně 10 % salda na celkových příjmech. V roce 2022 to bylo dokonce 85 722,3 tis. Kč, což činí 18,56 % salda na celkových příjmech.

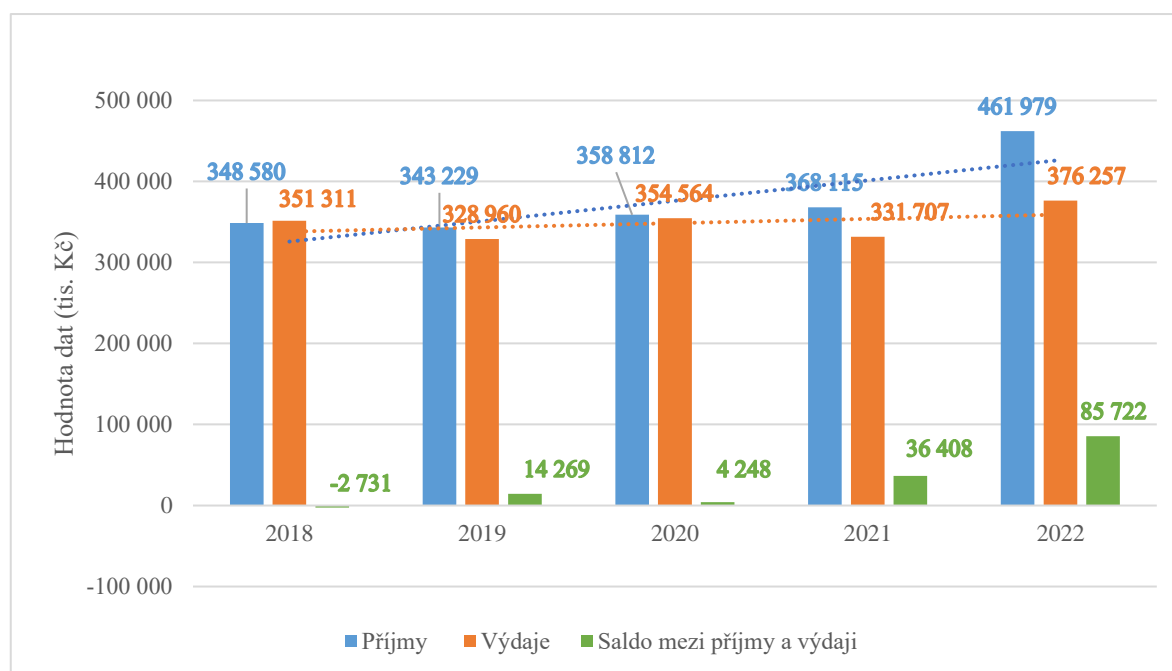
Tabulka 8 Celkové saldo rozpočtu města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

Celkové saldo rozpočtu	2018	2019	2020	2021	2022
Celkové příjmy	348 580	343 228	358 812	368 115	461 978
Celkové výdaje	351 311	328 959	354 564	331 707	376 256
Saldo mezi příjmy a výdaji	-2 730	14 269	4 247	36 408	85 722
Procento salda na příjmech	-0,78 %	4,16 %	1,18 %	9,89 %	18,56 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě schválených závěrečných účtů města Humpolec

Na základě níže uvedeného grafu lze konstatovat, že příjmy i výdaje za období let 2018–2022 dosáhly v posledním roce svých maximálních hodnot. Pokud se podíváme na trendové funkce příjmů a výdajů, můžeme spatřit rozdílné křivky. Zatímco u celkových výdajů se jedná o velmi pomalé tempo růstu, dokonce by se dalo říci, že jde o konstantní křivku výdajů, u celkových příjmů lze vidět poměrně rychle rostoucí trendovou křivku. Pokud by tento trend přetrvával i v následujících letech, mohlo by to znamenat dlouhodobě rostoucí kladné saldo rozpočtu. V tomto případě by město Humpolec mělo více finančních prostředků na kapitálové výdaje, a tím pádem možnost zlepšovat vybavenost města a vytvářet lepší podmínky pro občany.

Graf 2 Vývoj celkového rozpočtu města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě schválených závěrečných účtů města Humpolec

4.2.2 Celkové příjmy

Celkové příjmy jsou složeny ze všech druhů příjmů. Jedná se o příjmy běžné, příjmy kapitálové, neinvestiční dotace a investiční dotace.

Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že téměř veškeré příjmy do rozpočtu plynou z běžných příjmů, které tvořily ve sledovaném pětiletém období 81,77 % až 91,20 % z celkových příjmů. Lze tedy konstatovat, že kapitálové příjmy a transfery na investice nebyly nijak významné. V roce 2020 došlo ke zvýšení neinvestičních transferů o 11 mil. Kč v podobě jednorázového příspěvku ve výši 1 250 Kč na obyvatele od Ministerstva financí České republiky. Tento příspěvek kompenzoval příjem snížených sdílených daní. V roce 2022 pozorujeme velký nárůst celkových příjmů, které se pohybovaly na hodnotě 461 979 tis. Kč. Oproti předchozímu roku to znamenalo nárůst o 93 468 tis. Kč, tedy o 25,50 %. Tato změna byla vyvolána především výrazným zvýšením běžných příjmů a méně významným zvýšením kapitálových příjmů. Na druhou stranu došlo ke snížení kapitálových transferů o 8 346 tis. Kč.

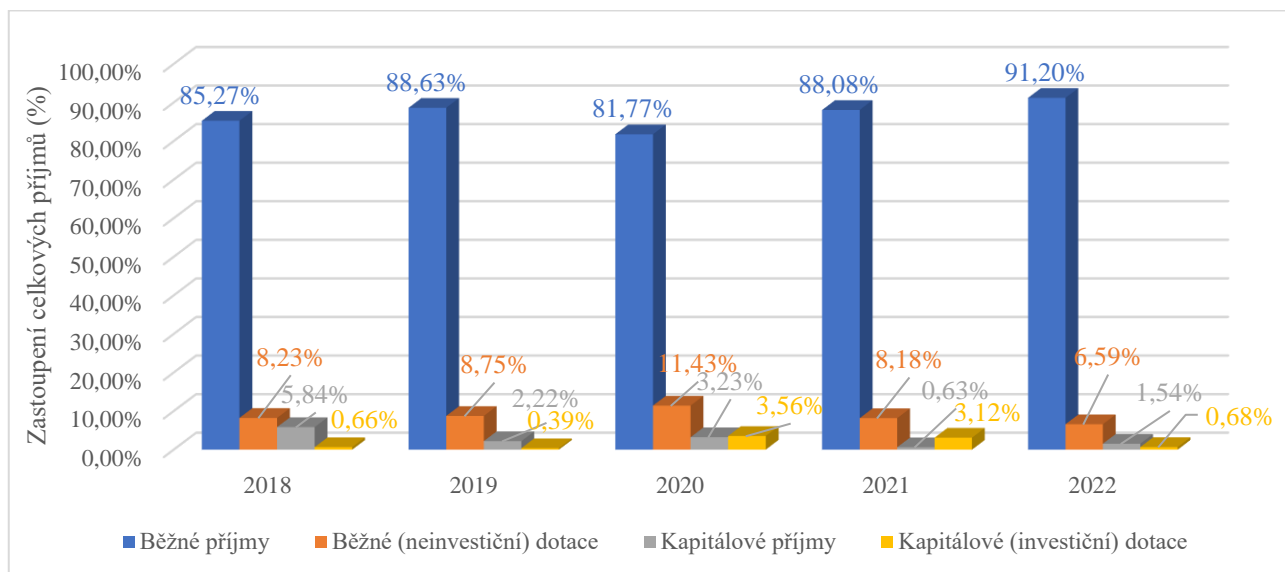
Tabulka 9 Celkové příjmy města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Celkové příjmy	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018	2022 v %
Běžné příjmy	297 233	304 213	293 411	324 221	421 318	1,42	91,20 %
Běžné (neinvestiční) dotace	28 697	30 031	41 020	30 109	30 434	1,06	6,59 %
Kapitálové příjmy	20 359	7 632	11 594	2 304	7 092	0,35	1,54 %
Kapitálové (investiční) dotace	2 291	1 352	12 787	11 481	3 135	1,37	0,68 %
Příjmy celkem	348 580	343 228	358 812	368 115	461 979	1,33	100,00 %
Bazický index	1,0000	0,9846	1,0294	1,0560	1,3253	X	X
Řetězový index	0	0,9846	1,0454	1,0259	1,2550	X	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výkazů města Humpolec

V grafu č. 3 je vyjádřeno procentuální zastoupení jednotlivých příjmů na celkových příjmech v letech 2018–2022. Běžné příjmy spolu s neinvestičními transfery dosahovaly hodnot v intervalu 93,21 % až 97,79 %. Maximální hodnoty bylo dosaženo v roce 2022, kdy došlo ke zvýšení o 3,12procentních bodů. Nejnižší hodnota 93,21 % byla zaznamenána v roce 2020.

Graf 3 Struktura celkových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (%)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výkazů města Humpolec

4.2.3 Celkové výdaje

Na výdaje města Humpolec můžeme nahlížet ze dvou pohledů – rozlišujeme druhové výdaje a odvětvové výdaje. Mezi druhové výdaje se řadí běžné a kapitálové výdaje. Mezi odvětvové patří výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství; průmyslová a ostatní odvětví; služby pro fyzické osoby; dále výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti; bezpečnost státu a právní ochranu a také výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby.

Mezi druhové výdaje řadíme pouze běžné a kapitálové výdaje. V tabulce 9 můžeme pozorovat, že celkové výdaje se zvýšily o 24 945 tis. Kč. Výdaje spojené s investicí kapitálu se od roku 2018 do roku 2022 snížily o 22 696 tis. Kč. Naopak běžné výdaje se nominálně zvýšily o 45 mil. Kč v roce 2022 oproti roku 2021, tedy o 21,52 %. Kategorie běžných výdajů vykazuje v průběhu let růst, zejména mezi roky 2021 a 2022, kdy se zvýšily na 270 671 tis. Kč. Tento růst může signalizovat zvýšené náklady na běžné provozní výdaje.

Celkově lze konstatovat, že běžné výdaje vykazovaly v průběhu let postupný růst, zatímco kapitálové výdaje různě kolísaly a zaznamenaly dlouhodobě se snižující trend, a to hlavně v posledních dvou letech. To může odrážet rozpočtové priority a investice v jednotlivých letech.

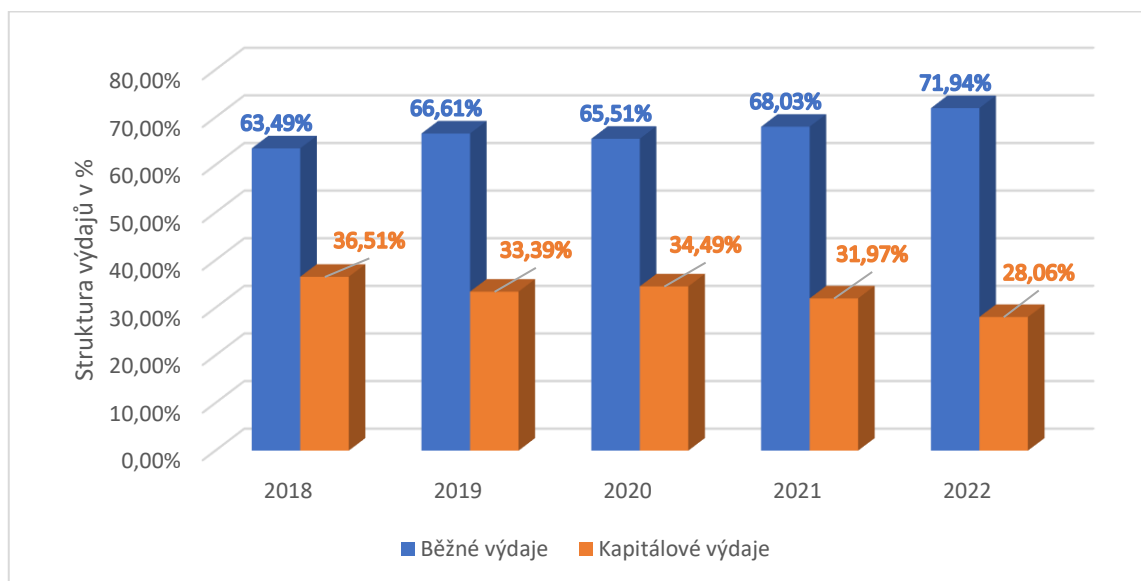
Tabulka 10 Přehled celkových výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Celkové výdaje	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018	2022 %
Běžné výdaje	223 030	219 114	232 259	225 657	270 671	1,2136	0,719
Kapitálové výdaje	128 281	109 856	122 305	106 050	105 585	0,8231	0,281
Celkové výdaje	351 311	328 970	354 564	331 707	376 257	1,0710	1,000
Bazický index	1,0000	0,9364	1,0093	0,9442	1,0710	X	X
Řetězový index	0	0,9364	1,0778	0,9355	1,1343	X	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat závěrečných účtů města Humpolec

V níže uvedeném grafu lze pozorovat vyvíjející se trend obou druhů výdajů. Běžné výdaje mají kontinuální rostoucí trend. Na straně běžných výdajů došlo k celkovému růstu o 8,45 procentních bodů. Kapitálové výdaje na druhou stranu vykazují dlouhodobě klesající trend.

Graf 4 Struktura celkových výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat závěrečných účtů města Humpolec

4.2.4 Saldo běžného rozpočtu

Saldo běžného rozpočtu se vypočítá rozdílem běžných příjmů a běžných výdajů. Tento rozdíl ukazuje, zda je obec schopna příjmy pokrýt své výdaje vynaložené na každodenní provoz obce. Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že saldo běžného rozpočtu bylo v každém roce ve vysokém přebytku, kdy docházelo k zůstatku přibližně jedné třetiny běžných příjmů po odečtení všech výdajů na běžný provoz města. V dlouhodobém horizontu pozorujeme poměrně rychlé zvyšování salda běžného rozpočtu, které se od roku 2018 do roku 2022 zvýšilo o 76 %. K jedinému snížení běžného salda došlo v roce 2020 z důvodu navýšení výdajů a stagnace příjmů.

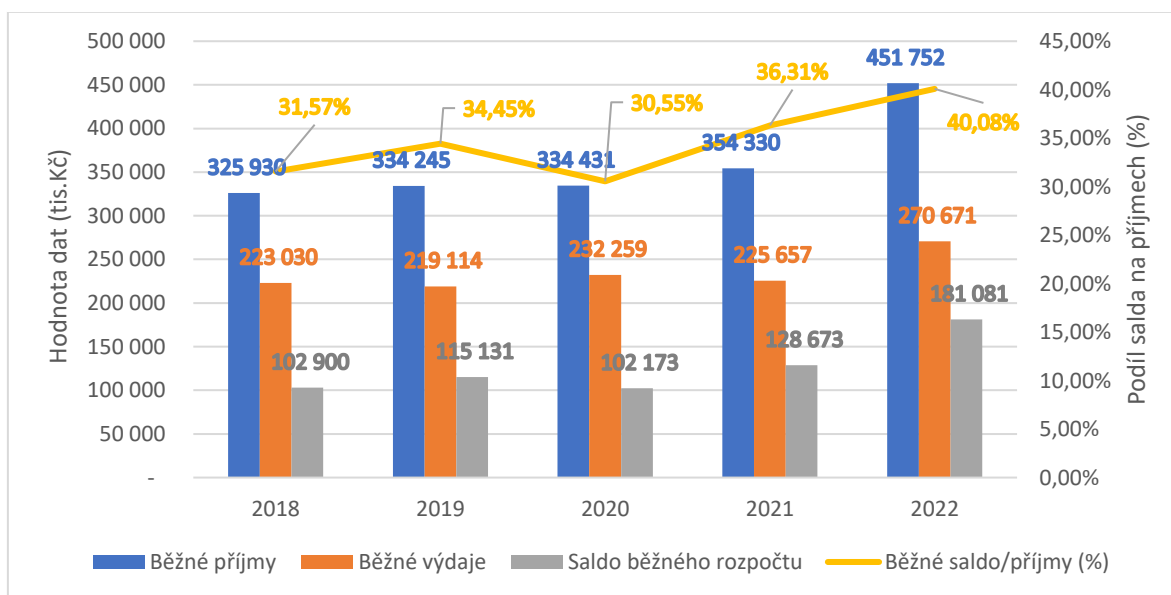
Tabulka 11 Běžný rozpočet města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

Saldo běžného rozpočtu	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018
Běžné příjmy	325 930	334 245	334 431	354 330	451 752	1,3860
Běžné výdaje	223 030	219 114	232 259	225 657	270 671	1,2136
Saldo běžného rozpočtu	102 900	115 131	102 173	128 673	181 081	1,7598
Podíl přebytku běžného salda na příjmech (%)	31,57 %	34,45 %	30,55 %	36,31 %	40,08 %	1,2696

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat závěrečných účtů města Humpolec

V grafu č. 5 je lépe patrný jak rostoucí trend příjmů, tak i výdajů. Jelikož se běžné příjmy zvyšují rychlejším tempem než výdaje, dochází i ke zvyšování běžného salda, které se pohybuje v intervalu 30,55 % až 40,08 %. Toto procentuální vyjádření znázorňuje, kolik procent běžných příjmů zvládne město Humpolec ušetřit.

Graf 5 Vývoj běžného rozpočtu města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat závěrečných účtů města Humpolec

4.2.5 Běžné příjmy

Běžné příjmy můžeme nazvat také jako provozní příjmy. Do této skupiny se řadí příjmy daňové, nedaňové a provozní (neinvestiční) dotace. V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty těchto druhů příjmů pro období let 2018–2022.

Z tabulky č. 12 vyplývá, že daňové příjmy mají největší podíl na běžných příjmech, jedná se o 56,75 %. U tohoto druhu příjmů došlo mezi lety 2018 a 2022 ke zvýšení o 34,33 %. Nominálně se jedná o částku 65 519 tis. Kč. U dalšího velmi významného druhu příjmů, tedy nedaňových příjmů, došlo během tohoto pětiletého období také k výraznému navýšení o 55,06 %, nominálně se jednalo o 58 565 tis. Kč. Tento druh příjmů zastával v roce 2022 36,51 % veškerých běžných příjmů.

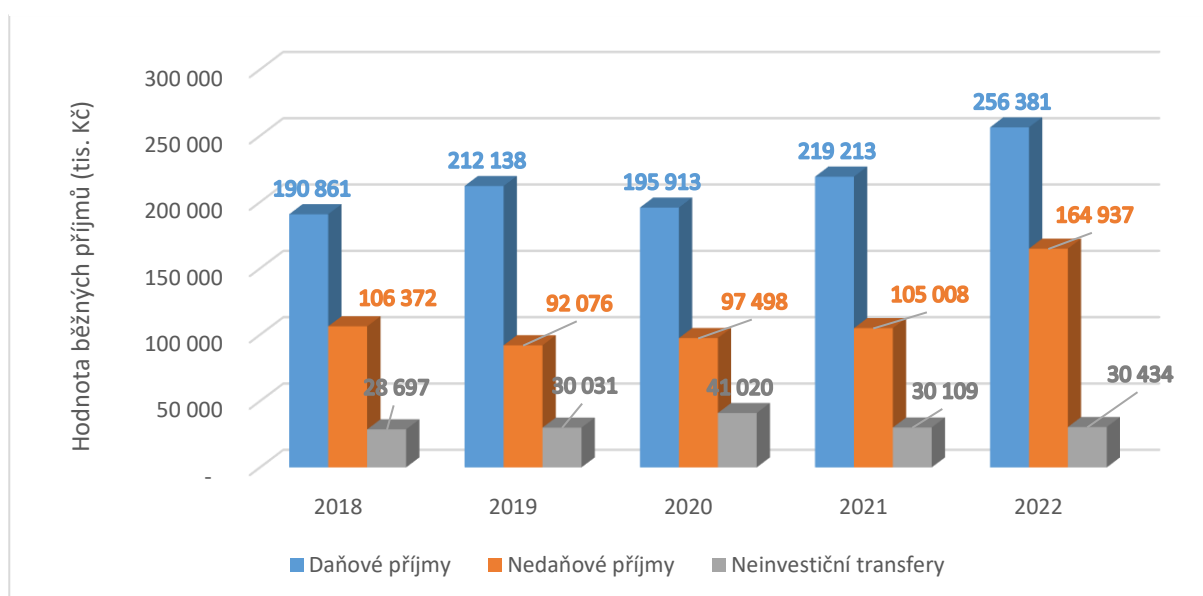
Neinvestiční transfery mají v porovnání s výše uvedenými druhy menší váhu, neboť představují 6,74 % z celku. Pohybovaly se na hodnotách okolo 30 mil. Kč. Jediný rok, kdy došlo k výkyvu z této hodnoty, byl rok 2020, kdy dosahovaly hodnoty 40 mil. Kč. Tato skutečnost byla způsobena již zmíněným jednorázovým příspěvkem od Ministerstva financí České republiky 1250 Kč na jednoho obyvatele města. Celkově se jednalo o 13 712 tis. Kč. Tabulka 12 Běžné příjmy města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Položka běžného příjmu	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018	2022 v %
Daňové příjmy	190 861	212 138	195 913	219 213	256 381	1,3433	56,75 %
Nedaňové příjmy	106 372	92 076	97 498	105 008	164 937	1,5506	36,51 %
Neinvestiční transfery	28 697	30 031	41 020	30 109	30 434	1,0605	6,74 %
Běžné příjmy celkem	325 930	334 245	334 431	354 330	451 752	1,3860	100,00 %
Bazický index	1	1,0255	1,0261	1,0871	1,3860	X	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat závěrečných účtů města Humpolec

Graf 6 zaznamenává strukturu a vývoj daňových a nedaňových příjmů a transferů, které jsou určeny na provozní výdaje. V grafu lze lépe pozorovat velký nárůst daňových i nedaňových příjmů v roce 2022. Neinvestiční transfery se ve sledovaném období pohybují na podobné hranici.

Graf 6 Vývoj běžných příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě závěrečných účtů města Humpolec

Daňové příjmy

Tato kapitola se věnuje daňovým příjmům, které představují podstatnou část všech běžných příjmů do rozpočtu města Humpolec. Tyto příjmy tvoří 55–63 % běžných příjmů.

Z tabulky č. 13 je patrné, že nejpodstatnějším daňovým příjmem jsou sdílené daně. Nominální výše tohoto příjmu úzce souvisí s vývojem počtu obyvatel, počtu dětí ve školských zařízeních, výměrou katastrálního území obce a počtem zaměstnanců. U této položky došlo během pětiletého období k navýšení o 32 %. Druhou nejpodstatnější položkou jsou výlučné daně, u nichž nepozorujeme žádné extrémní výkyvy a konstantně se pohybují v intervalu 18–24,4 mil. Kč. Velice zajímavou položkou je daň z hazardních her, která se v letech 2018–2021 pohybovala okolo hranice 10 mil. Kč, avšak v roce 2022 zaznamenala oproti roku 2018 nárůst o 92 %. Místní a správní poplatky spolu zastupovaly přibližně 5 %

z daňových příjmů. Jedná se konkrétně o poplatky za komunální odpady, poplatky ze psů a poplatky za správní řízení.

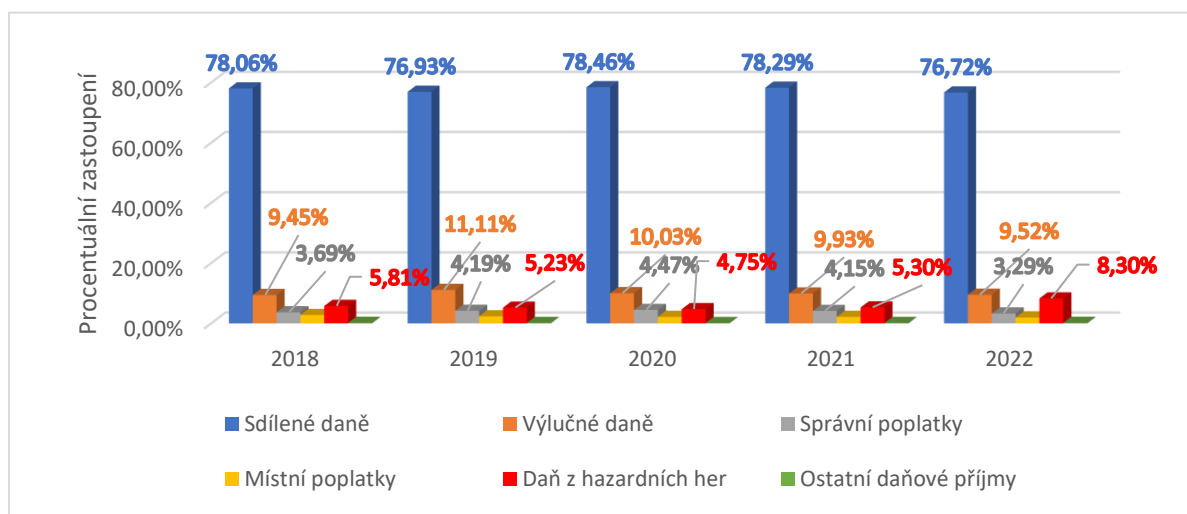
Tabulka 13 Přehled daňových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Položka daňového příjmu	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018	2022%
Sdílené daně	148 995	163 202	153 714	171 558	196 686	1,3201	76,72%
Výlučné daně	18 035	23 567	19 659	21 760	24 410	1,3535	9,52%
Místní poplatky	7 049	8 898	8 752	9 095	8 446	1,1982	3,29%
Správní poplatky	5 341	5 020	4 270	4 774	5 101	0,9551	1,99%
Daň z hazardních her	11 080	11 091	9 301	11 618	21 269	1,9196	8,30%
Ostatní daňové příjmy	361	360	217	315	469	1,2992	0,18%
Daňové příjmy celkem	190 861	212 138	195 913	219 120	256 381	1,3433	100,00%
Bazický index	1,0000	1,1115	1,0265	1,1481	1,3433	X	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

Graf č. 7 znázorňuje strukturu daňových příjmů. Vypovídá o tom, že sdílené daně mají ve městě Humpolec konstantně největší zastoupení a pohybují se na hodnotách 76 až 78 %. Dalšími méně podstatnými položkami jsou výlučné daně, které se pohybují okolo 10 %, a daň z hazardních her, která v roce 2022 zaznamenala nárůst téměř na dvojnásobek. Zbylé položky tvoří dohromady 5 % z celkových daňových příjmů. Jedná se o místní a správní poplatky a ostatní daňové příjmy.

Graf 7 Struktura položek daňových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (%)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

Nedaňové příjmy

Jedná se o příjmy, které jsou ovlivnitelné rozhodováním a hospodařením zastupitelstva města. Nedaňové příjmy přispívají do celkového rozpočtu po celé zkoumané období přibližně 30 %.

Tabulka 13 znázorňuje jednotlivé položky, které se řadí do nedaňových příjmů. Z tabulky vyplývá, že celkové nedaňové příjmy vzrostly během zkoumaných let o 55 %. Položky příjmy z pronájmu a příjmy z poskytovaných služeb dohromady představovaly v roce 2018 79 % veškerých nedaňových příjmů, v roce 2022 tyto dvě položky činily již 90 % těchto příjmů. Příjmy z poskytovaných služeb jsou tvořeny především firmou VODAK, se kterou má město Humpolec od roku 2014 uzavřenou smlouvu o plynutí veškerých zisků do rozpočtu. Tato firma se specializuje na provoz, opravu a montáž vodovodních kanalizací. V průběhu analyzovaných let nedochází k zásadním změnám v oblasti příjmů

z poskytovaných služeb plynoucích do rozpočtu. Další významná položka, příjmy z pronájmu, markantně vzrostla v roce 2022. Došlo k nárůstu o 304 %. Tato skutečnost byla způsobena tím, že město Humpolec pronajalo lesní pozemky společnosti Lesní společnost Ledec nad Sázavou, a.s. Toto znamenalo zvýšení o 56 000 tis. Kč pouze v této oblasti. Další příjmy z pronájmu plynou z pronajímání bytů, nebytových prostor a hrobových míst, které ovšem nezaznamenaly výrazné změny. Příjmy z úroků v roce 2022 taktéž oproti předchozím rokům velmi vzrostly, neboť město Humpolec obdrželo úroky z termínovaných vkladů, které zřídilo v květnu 2022, a peněžních prostředků vložených na spořicí účet. K opačnému jevu došlo u sankčních plateb, kdy příjmy z roku 2018 do roku 2022 klesly o 12 573 tis. Kč. Výkyvy v jednotlivých letech jsou způsobeny především výší přestupků v dopravě, v případě města Humpolec jde o úsekové měření na D1.

Tabulka 14 Přehled nedaňových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

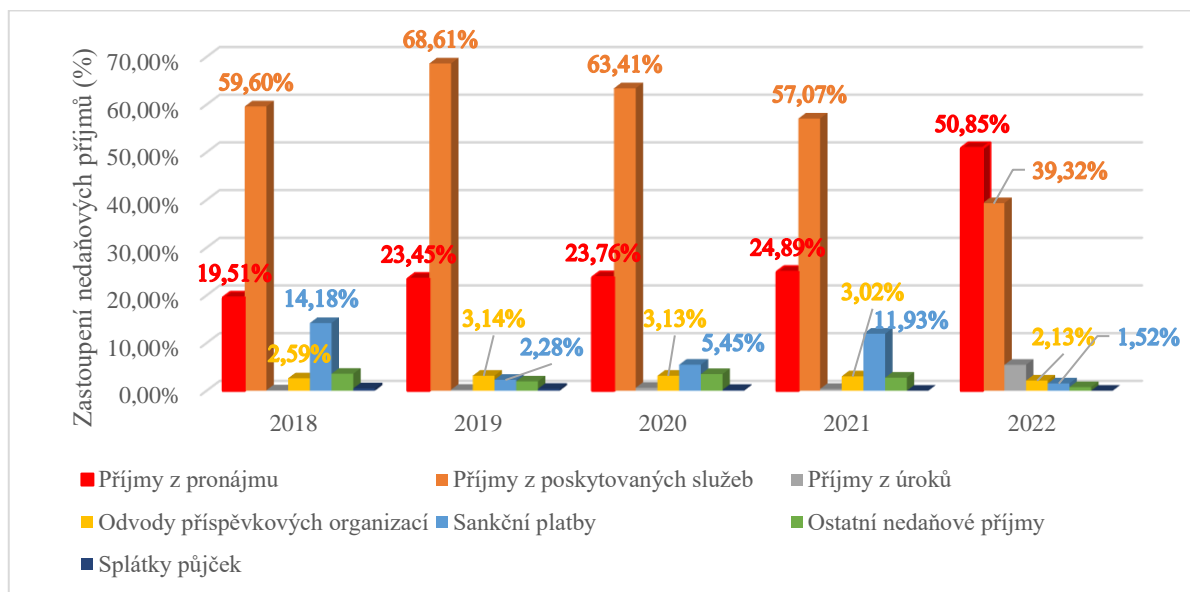
Položka nedaňového příjmu	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018	2022 v %
Příjmy z pronájmu	20 755	21 588	23 166	26 134	83 876	4,0412	50,85%
Příjmy z poskytovaných služeb	63 393	63 171	61 822	59 925	64 851	1,0230	39,32%
Příjmy z úroků	84	179	586	378	8 953	106,5833	5,43%
Odvody příspěvkových organizací	2 760	2 894	3 055	3 168	3 515	1,2736	2,13%
Sankční platby	15 088	2102	5 311	12 532	2 515	0,1667	1,52%
Ostatní nedaňové příjmy	3 777	1 787	3 390	2 871	1 227	0,3249	0,74%
Splátky půjček	515	355	168	0	0	0	0,00%
Nedaňové příjmy celkem	106 372	92 076	97 498	105 008	164 937	1,5506	100,00%
Bazický index	1,00	0,87	0,92	0,99	1,55	X	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

Graf č. 8 představuje vývoj jednotlivých položek nedaňových příjmů města Humpolec. Zatímco struktura daňových příjmů byla stabilní, nedaňové příjmy zaznamenaly v průběhu let významné rozdíly ve struktuře. Z grafu je patrné, že hlavními příjmy jsou příjmy z poskytovaných služeb a příjmy z pronájmu. V prvních čtyřech letech převažovaly příjmy z poskytovaných služeb, kdy se pohybovaly v intervalu od 57 do 68,6 %. Podobný

vývoj bez extrémních změn zaznamenaly i příjmy z pronájmu. V roce 2022 však nastala výrazná změna ve struktuře, kdy příjmy z pronájmu představovaly 50,85 % a příjmy z poskytovaných služeb klesly na 39,32 %. Tato změna byla vyvolána jedinou skutečností, kterou bylo navýšení příjmů z pronájmu lesních pozemků Lesní společnosti v Ledči nad Sázavou, a.s.

Graf 8 Vývoj položek nedaňových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

Neinvestiční transfery

Neinvestiční transfery slouží k pokrytí běžných výdajů obcí. Do běžného rozpočtu města Humpolec přispívají každoročně přibližně 9 %. Struktura přijatých transferů se v průběhu let 2018–2022 pohybuje na podobných hodnotách, kdy neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu představují dvě třetiny. Ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu tvoří přibližně 20 % z neinvestičních transferů. K jedinému výkyvu došlo v roce 2020, kdy MFČR poskytlo obcím jednorázový příspěvek 1250 Kč na obyvatele v rámci všeobecné pokladní správy státního rozpočtu.

Tabulka 15 Přehled neinvestičních přijatých transferů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Položky neinvestičních přijatých transferů	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018	2022 v %
NPT z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu	679	377	14340	3 002	1 314	1,94	4,32 %
NPT ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	16507	19631	20058	21332	21112	1,28	69,37 %
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	10285	8 967	5 065	4 717	7 184	0,70	23,61 %
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	495	411	284	258	488	0,99	1,60 %
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	731	645	1 134	800	336	0,46	1,10 %
Celkem	28697	30031	40881	30109	30434	X	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

4.2.6 Běžné výdaje

Běžné výdaje reprezentují pravidelně se opakující výdaje, které zajišťují každodenní chod obce (např. vodní hospodářství, doprava, školství, kultura, sport, komunální služby, chod městského úřadu nebo bezpečnost a financování zřízených příspěvkových organizací).

V následující tabulce jsou zaznamenány jednotlivé oddíly, na které město Humpolec vynakládá běžné výdaje. Z tabulky vyplývá, že během let 2018 až 2021 nedošlo k žádným razantním navýšením nebo snížením kteréhokoliv z oddílů. Lze tedy konstatovat, že město Humpolec mělo v tomto období stabilní výdaje. K nejrychlejšímu růstu došlo mezi lety 2021 a 2022. Nominální rozdíl činil 45 015 tis. Kč, procentuálně se jednalo o nárůst o 19,95 %. Hlavními oddíly, které měly podíl na této skutečnosti, byly vodní hospodářství, vzdělání, tělovýchova a zájmová činnost a bydlení a komunální služby.

Vodní hospodářství zaznamenalo v roce 2022 meziroční zvýšení o 28 % (nominálně o 10 147 tis. Kč). Jednalo se především o náklady na opravu vodovodu a kanalizace v ulici Jihlavská v částce 5 597 tis. Kč a zvýšení nákladů na nákup pitné vody v hodnotě 1 511 tis. Kč.

Výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost vzrostly o 36 % (nominálně o 4 198 tis. Kč). Hlavní výdaje na tento oddíl spočívaly v neinvestičních transferech na provoz sportovišť spolku TJ Jiskra Humpolec ve výši 1 500 tis. Kč. V roce 2022 město Humpolec také provozovalo veřejné vánoční kluziště, které znamenalo výdaje bezmála ve výši 400 tis. Kč. Ostatní nárůst výdajů v tomto oddílu představovaly vyšší náklady na provoz, činnost a odměny trenérům sportovišť v Humpolci.

Nárůst výdajů v oblasti školství a vzdělání o 25 % (nominálně o 5 759 tis. Kč) byl způsoben navýšením neinvestičních dotací zřízeným příspěvkovým organizacím. Nejvíce transferů plynulo do rozpočtu příspěvkové organizace Základní školy Hradská, kde došlo ke zvýšení o 2 500 tis. Kč. Další nárůst ve výši 1 000 tis. Kč získala v podobě neinvestičních dotací Základní škola Hálkova.

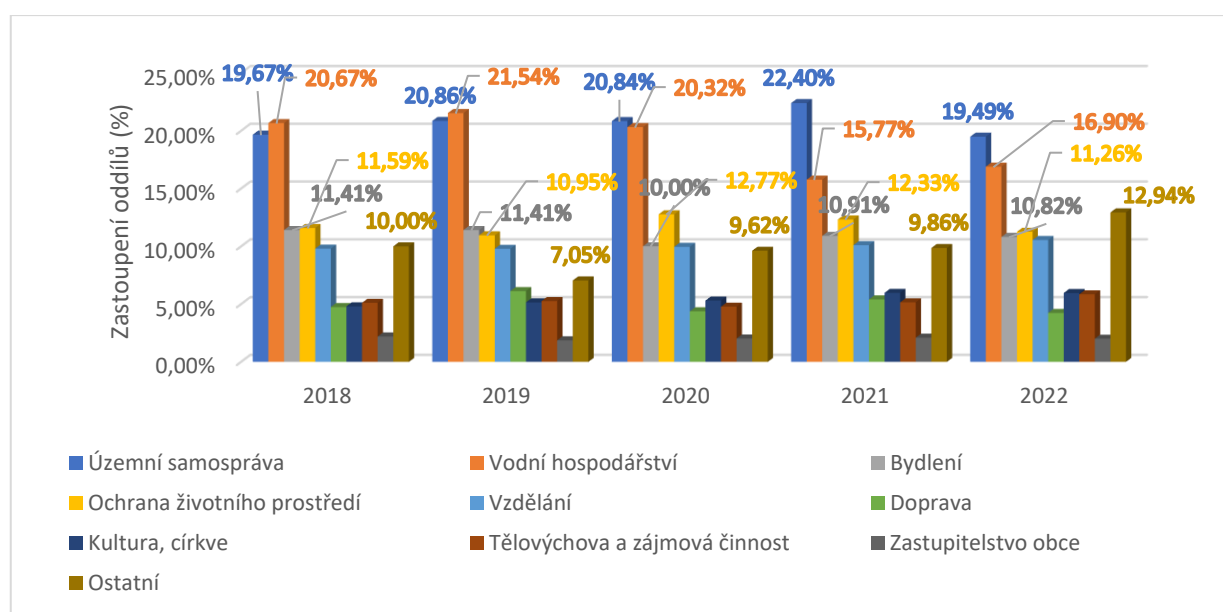
Tabulka 16 Přehled oddílů běžných výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Oddíly běžných výdajů	2018	2019	2020	2021	2022	2022 %
Územní samospráva	43 864	45 704	48 410	50 547	52 763	19,49 %
Vodní hospodářství	46 103	47 198	47 202	35 590	45 737	16,90 %
Bydlení, komunální služby	25 457	25 007	23 236	24 612	29 277	10,82 %
Ochrana životního prostředí	25 842	23 998	29 663	27 817	30 481	11,26 %
Vzdělání	21 857	21 439	23 122	22 798	28 557	10,55 %
Doprava	10 586	13 419	10 165	12 208	11 462	4,23 %
Kultura a církev	10 720	11 283	12 328	13 482	16 126	5,96 %
Tělovýchova a zájmová činnost	11 399	11 527	11 100	11 630	15 828	5,85 %
Zastupitelstvo obce	4 897	4 089	4 693	4 725	5 427	2,01 %
Ostatní	22 305	15 450	22 340	22 248	35 014	12,94 %
Celkem	223 030	219 114	232 259	225 657	270 672	100,00 %
Bazický index	1,0000	0,9824	1,0414	1,0118	1,2136	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat závěrečných účtů města Humpolec

V níže uvedeném grafu lze pozorovat vývoj běžných výdajů. Nejvíce prostředků na běžné výdaje plyne do oddílů vodního hospodářství a územní samosprávy. Každý z oddílů zastává přibližně 20 % z běžných výdajů, avšak oddíl vodního hospodářství zaznamenal v letech 2021 a 2022 snížení přibližně o čtyři procentní body. Výdaje na vzdělání, bydlení a ochranu životního prostředí představují přibližně 11 % na každý z těchto oddílů. Oddíl ostatní zahrnuje ostatní finanční operace, zdravotnictví, zemědělství a lesní hospodářství. Oddíl ostatní finanční operace představuje přibližně 80 % výdajů z této skupiny. Jedná se především o platby daní a poplatků krajům, statním fondům a státnímu rozpočtu.

Graf 9 Vývoj oddílů běžných výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

4.2.7 Saldo kapitálového rozpočtu

Kapitálový rozpočet spolu s běžným rozpočtem tvoří celkový rozpočet každé obce. Saldo kapitálového rozpočtu je však zcela odlišné od rozpočtu běžného z hlediska stability příjmů a výdajů. Z dat uvedených v tabulce 16 je zřejmé, že výsledek kapitálového rozpočtu je ve všech letech záporný a mnohonásobně převyšuje kapitálové příjmy a dotace spojené s investicemi. Kapitálové saldo se během pětiletého období v letech 2018–2022 snížilo na 90,27 %. Podobný vývoj nastal i u kapitálových výdajů, kde došlo ke snížení na 82,31 % z původní hodnoty. Z těchto dat lze usoudit, že z rozpočtu města Humpolec plyne na investice méně prostředků.

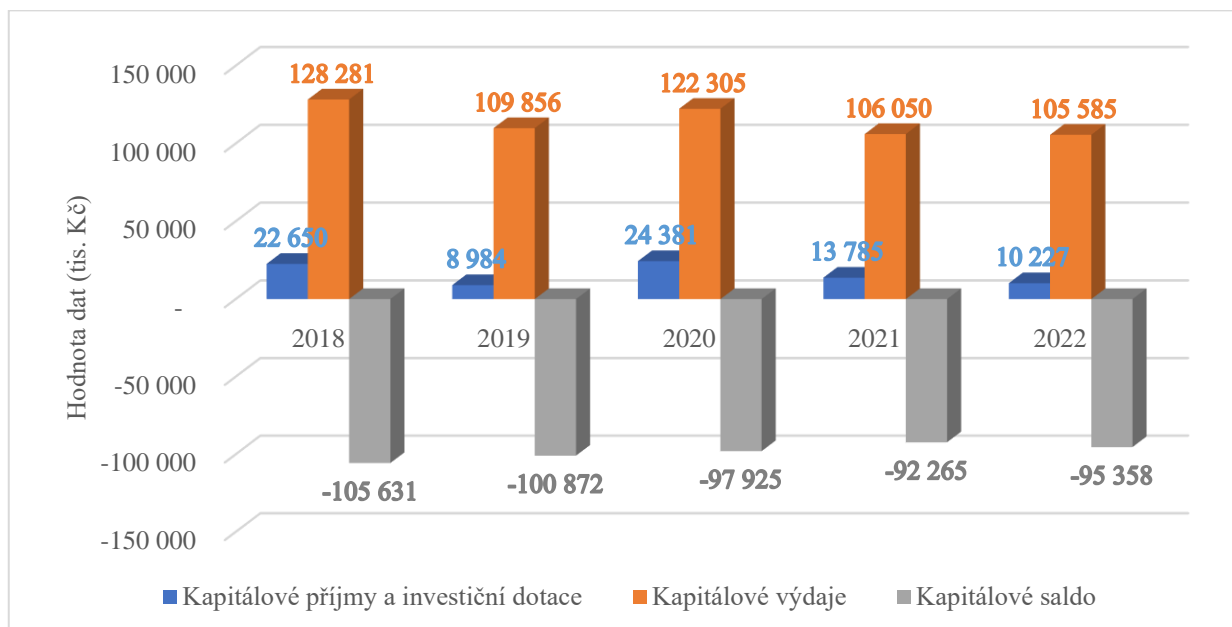
Tabulka 17 Kapitálový rozpočet města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

Saldo kapitálového rozpočtu	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018
Kapitálové příjmy a investiční dotace	22 650	8 984	24 381	13 785	10 227	0,4515
Kapitálové výdaje	128 281	109 856	122 305	106 050	105 585	0,8231
Kapitálové saldo	-105 631	- 100 872	- 97 925	- 92 265	- 95 358	0,9027
Podíl kapitálového salda na příjmech	-466,36 %	-1122,77 %	-401,65 %	-669,31 %	-932,42 %	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

V následujícím grafu je přehledně znázorněn vývoj kapitálových příjmů, výdajů a kapitálového salda. Z grafu je zřejmé, že dochází k postupnému snižování kapitálových výdajů, a tím pádem nastává i kontinuální snižování záporných hodnot kapitálového salda. Kapitálové příjmy jsou ve všech letech na velmi nízké úrovni a nemají významný vliv na saldo kapitálového rozpočtu.

Graf 10 Vývoj kapitálového salda města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

4.2.8 Kapitálové příjmy a investiční dotace

Mezi kapitálové příjmy města Humpolec lze řadit tři položky – příjem z prodeje pozemků, přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku a investiční transfery. Na základě níže uvedené tabulky můžeme konstatovat, že kapitálové příjmy nejsou významnou položkou při utváření celkových příjmů města Humpolec, neboť každé období představují méně než 5 % z celkových příjmů. V roce 2022 tvořily pouze 2,5 %. V roce 2018 byly příjmy z prodeje pozemků nejvyšší, a to v hodnotě 20 359 tis. Kč. Jednalo se o prodej 32 parcel v katastrálním území Humpolce a jeho místních částí. Naopak v roce 2021 došlo k prodeji pouze dvou pozemků v ulici Blanická ve výši 2 304 tis. Kč. Investiční transfery mají podobný nestabilní vývoj a výkyvy představují především jednorázové dotace. K tomuto došlo například mezi lety 2019 a 2020, kdy nastalo zvýšení investičních přijatých transferů ze státního fondu o 8 447 tis. Kč.

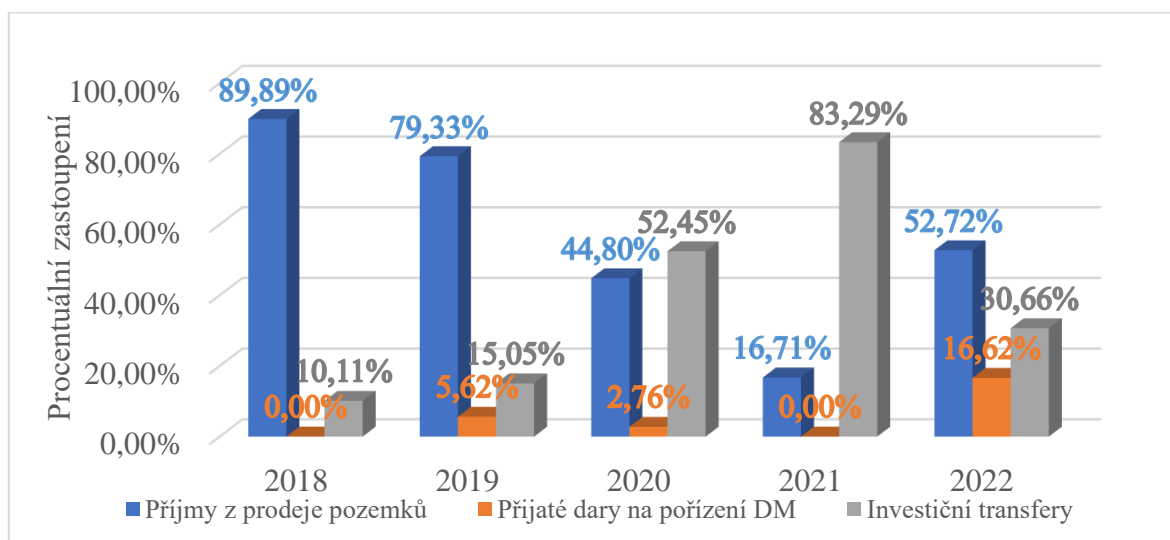
Tabulka 18 Přehled kapitálových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Položky kapitálových příjmů	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018	2022 %
Příjmy z prodeje pozemků	20 359	7 127	10 922	2 304	5 392	0,2648	52,72%
Přijaté dary na pořízení DM	-	505	672	-	1 700	-	16,62%
Investiční transfery	2 291	1 352	12 787	11 481	3 136	1,3688	30,66%
Kapitálové příjmy celkem	22 650	8 984	24 381	13 785	10 228	0,4515	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

V grafu č. 11 je přehledně znázorněn vývoj kapitálových příjmů města Humpolec v analyzovaném období. Z grafu je patrné, že vývoj jednotlivých druhů příjmů je dán nahodile. V letech 2018 a 2019 byly dominantním příjmem příjmy z prodeje pozemků, kdy tvořily 90 % a 79 %. V roce 2020 došlo k poměrnému vyrovnaní příjmů z prodeje pozemků a přijatých investičních transferů. V roce 2021 naopak převažovaly přijaté dotace na investice, jež tvořily 83 %.

Graf 11 Vývoj kapitálových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (%)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů

4.2.9 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje jsou spjaty především s investováním prostředků na rekonstrukce, opravy a výstavby za účelem vylepšit podmínky pro život občanů v určité obci.

Následující tabulka č. 19 představuje výdaje oddílů města Humpolec v jednotlivých letech. Celková výše kapitálových výdajů v průběhu analyzovaného období různě kolísala. V roce 2018 byla zaznamenána nejvyšší hodnota kapitálových výdajů. Naopak v roce 2022 byla hodnota nejnižší a činila pouze 82 % původní hodnoty z roku 2018. Je nutné podotknout, že kapitálové výdaje jsou velmi variabilní a v každém roce mají velmi odlišnou strukturu. Za zkoumané období souviselo 30 % kapitálových výdajů s dopravou, 15 % je spjato s bydlením, 12,5 % výdajů bylo vyčleněno na sport a zájmovou činnost, 11,95 % na kulturu a církve, 11,75 % na vodní hospodářství, 10 % výdajů tvořily náklady spojené se školstvím a vzděláním a pouze 6,27 % výdajů bylo vynaloženo na ochranu životního prostředí.

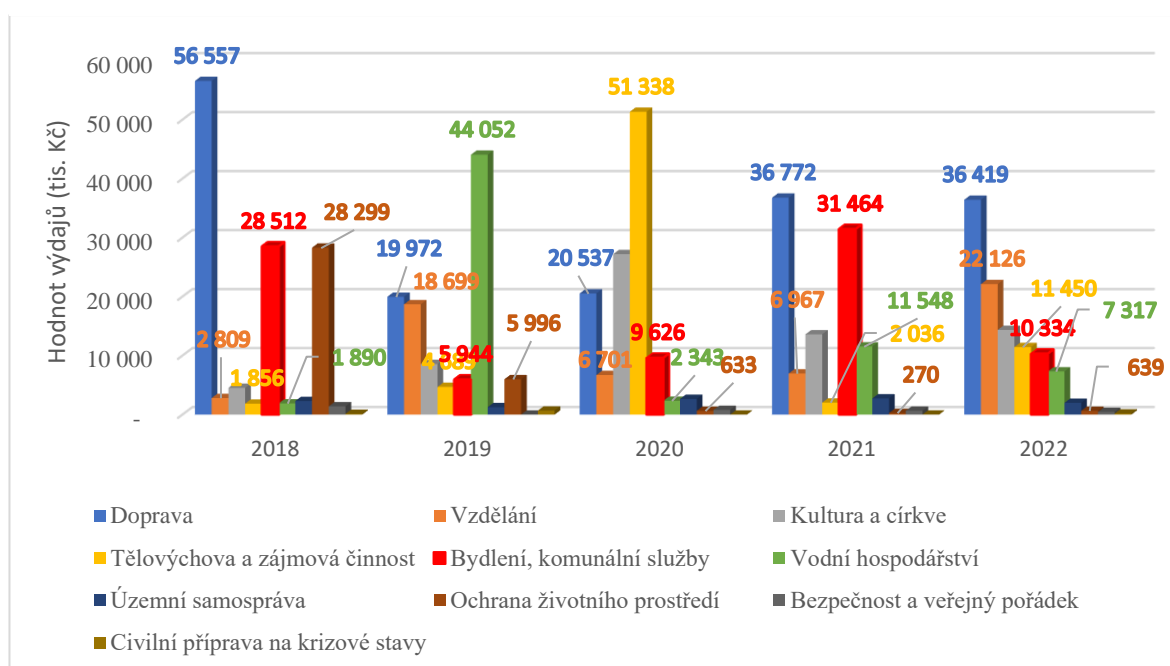
Tabulka 19 Přehled oddílů kapitálových výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Oddíl kapitálových výdajů	2018	2019	2020	2021	2022	Oddíl za celé období (%)
Doprava	56 557	19 972	20 537	36 772	36 419	29,80 %
Vzdělání	2 809	18 699	6 701	6 967	22 126	10,03 %
Kultura a církve	4 532	8 569	27 198	13 604	14 359	11,95 %
Tělovýchova a zájmová činnost	1 856	4 689	51 338	2 036	11 450	12,49 %
Bydlení, komunální služby	28 512	5 944	9 626	31 464	10 334	15,03 %
Vodní hospodářství	1 890	44 052	2 343	11 548	7 317	11,75 %
Územní samospráva	2 296	1 266	2 656	2 740	2 000	1,92 %
Ochrana životního prostředí	28 299	5 996	633	270	639	6,27 %
Bezpečnost a veřejný pořádek	1 405	-	793	649	440	0,58 %
Civilní příprava na krizové stavy	124	669	-	-	182	0,17 %
Celkem	128 280	109 856	121 825	106 050	105 266	100 %
Bazický index	1,0000	0,8564	0,9497	0,8267	0,8206	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

V následujícím grafu vidíme strukturu jednotlivých oddílů během sledovaného období let 2018–2022. Graf č. 12 znázorňuje velmi nestabilní strukturu kapitálových výdajů. Lze si zde povšimnout extrémních výkyvů například v oddílu vodního hospodářství v roce 2019 nebo v oddílu tělovýchovy a zájmové činnosti v roce 2020. Vcelku stálou skutečností je fakt, že město Humpolec vynakládá každý rok poměrně vysokou část prostředků na oddíl dopravy.

Graf 12 Vývoj oddílů kapitálových výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

4.3 Finanční analýza

Tato část práce se zabývá zhodnocením finanční stránky města Humpolec v období let 2018–2022. Data pro vyhodnocování ukazatelů jsou převzata ze závěrečných účtů, rozvahy a výkazu zisku a ztrát obce Humpolec. Metody, již popsané v literární rešerši, byly vybrány tak, aby vhodně interpretovaly finanční zdraví obce.

4.3.1 Ukazatele zadluženosti a majetkové struktury

Nejvýznamnějším ukazatelem zadluženosti v rámci municipalit je bezpochyby celková zadluženost, která udává poměr mezi cizími zdroji a celkovými aktivy organizace. Doporučená hodnota by se dle Knápkové (2017) měla pohybovat v intervalu 30 až 60 %. V níže uvedené tabulce můžeme pozorovat, že zkoumaná obec se vyznačuje velmi nízkou úrovní zadluženosti, která se pohybuje v intervalu 4 a 6,5 %. Tuto nižší zadluženost je možné vysvětlit tím, že hlavním cílem obcí je spravovat majetek a finance hospodárně a nevystavovat se příliš velkému riziku.

Tabulka 20 Celková zadluženost obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Celková zadluženost	2018	2019	2020	2021	2022
Cizí zdroje	66 918	60 093	90 419	101 175	115 776
Aktiva celkem	1 426 709	1 479 480	1 600 603	1 690 175	1 840 835
Celková zadluženost	4,69 %	4,06 %	5,65 %	5,99 %	6,29 %
Meziroční změna	0 %	-0,63 %	1,59 %	0,34 %	0,30 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů obce Humpolec

Na zadluženost lze nahlížet rovněž z pohledu poměru mezi vlastním kapitálem a celkovými aktivy. Tento ukazatel se také nazývá jako koeficient samofinancování a vyjadřuje, z jaké části jsou celková aktiva tvořena vlastním kapitálem. V tomto případě se jedná o vysoké hodnoty během celého pětiletého období, které se dají považovat za pozitivní jev z hlediska hospodaření obcí.

Tabulka 21 Koeficient samofinancování obce Humpolec v letech 2018–2022

Koeficient samofinancování	2018	2019	2020	2021	2022
Vlastní kapitál	1 359 791	1 419 386	1 510 184	1 588 999	1 725 059
Aktiva celkem	1 426 709	1 479 480	1 600 603	1 690 175	1 840 835
Koeficient samofinancování	95,31 %	95,94 %	94,35 %	94,01 %	93,71 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů obce Humpolec

Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na dlouhodobém kapitálu je dalším významným ukazatelem majetkové struktury organizace. Tabulka číslo 26 ukazuje, že podíl dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním kapitálu je konstantně mezi 1,5 a 3,5 %. Takto nízké hodnoty signalizují, že obec volí velmi konzervativní strategii financování struktury podniku.

Tabulka 22 Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním kapitálu obce Humpolec v letech 2018–2022

Podíl DCZ na VK	2018	2019	2020	2021	2022
Dlouhodobé cizí zdroje	29 958	23 357	41 706	56 978	49 797
Vlastní kapitál	1 359 791	1 419 386	1 510 184	1 588 999	1 725 059
Podíl DCZ na vlastním kapitálu	2,16 %	1,62 %	2,69 %	3,46 %	2,81 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů obce Humpolec

4.3.2 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability mají za úkol změřit schopnost dosahovat zisku za použití investovaného kapitálu neboli schopnost firmy vytvářet nové zdroje. Toto platí především v soukromém sektoru. V případě veřejného sektoru je měření rentability vedlejším cílem pro hodnocení obcí. Existují však ukazatele, které jsou zaměřené na vyhodnocování rentability municipalit z vhodnějších pohledů.

Rentabilita nákladů z hlavní činnosti nám ukazuje, kolik peněžních jednotek nákladů je třeba vynaložit na zisk 1 Kč. V tomto případě docházíme k výsledku, že je třeba vynaložit 2–3,25 Kč nákladů na hlavní činnost, které představují zisk 1 Kč.

Tabulku číslo 23 lze interpretovat tak, že v roce 2021, kdy rentabilita nákladů dosahovala 50,21 %, obec Humpolec musela vynaložit na zisk 1 Kč nejmenší objem nákladů, v tomto případě 2 Kč. V roce 2019 byla naopak rentabilita nákladů nejnižší, v tomto roce bylo zapotřebí vynaložit 3,25 Kč nákladů na zisk 1 Kč.

Tabulka 23 Rentabilita nákladů z hlavní činnosti obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Rentabilita nákladů HČ	2018	2019	2020	2021	2022
VH hlavní činnosti	101 473	77 668	80 026	122 947	136 177
Náklady na hlavní činnost	242 614	252 150	258 167	244 849	284 495
Rentabilita nákladů HČ	41,83 %	30,80 %	31,00 %	50,21 %	47,87 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů obce Humpolec

Jako další ukazatel rentability, který je vhodnější použít v oblasti veřejného sektoru, byl vybrán ukazatel rentability nákladů z doplňkové činnosti. Doplňková činnost je prováděna skrze příspěvkové organizace, které obec spravuje. Celkem se jedná o 4 příspěvkové organizace, které provádějí doplňkovou činnost. Rentabilita nákladů z doplňkové činnosti byla na maximální hodnotě 9,82 % v roce 2019. V následujícím roce zaznamenala záporné hodnoty ve výsledku hospodaření z doplňkové činnosti především kvůli opatřením souvisejícím s pandemií koronaviru. Rentabilita nákladů se v roce 2020 pohybovala na hodnotě mínus 17 %. V letech 2021 a 2022 rentabilita vzrostla, ale nedostala se na hodnoty před pandemií COVID-19 a pohybovala se mezi 2 až 3 %.

Tabulka 24 Rentabilita nákladů z doplňkové činnosti příspěvkových organizací obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	2018	2019	2020	2021	2022
Výsledek hospodaření doplňkové činnosti	214	343	- 578	92	74
Náklady na doplňkovou činnost	3 776	3 488	3 394	3 198	3 635
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	5,67 %	9,82 %	-17,04 %	2,86 %	2,05 %

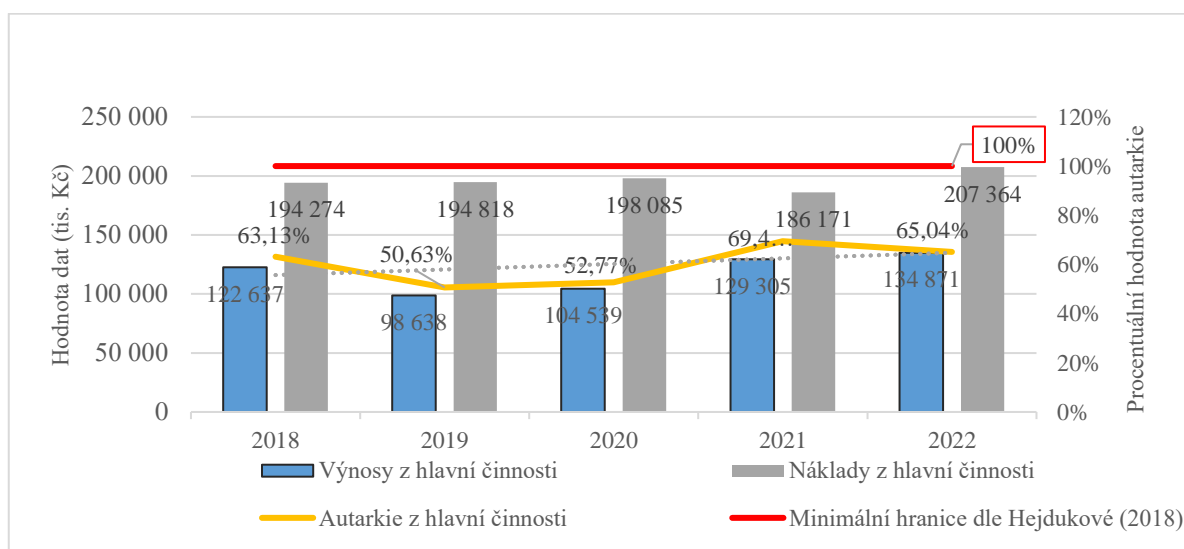
Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů obce Humpolec

4.3.3 Ukazatele autarkie

Tento ukazatel lze chápat také jako míru soběstačnosti obce. Na ukazatel autarkie můžeme nahlížet ze dvou pohledů. První je založen na bázi výnosů a nákladů a porovnává, zda je obec schopna svými výnosy z hlavní činnosti pokrýt náklady na hlavní činnost. Druhý pohled je založen na bázi příjmů a výdajů a ukazuje, jestli obci vystačí veškeré příjmy na pokrytí výdajů. Oba ukazatele by měly dosahovat minimální doporučené hodnoty 100 %. Uplatňuje se zde tedy maximalizační pravidlo.

Graf číslo 13 zachycuje vývoj ukazatele autarkie na bázi výnosů a nákladů. Jak můžeme vidět, město Humpolec nedosahuje ani v jednom z těchto roků na minimální hranici. Náklady z hlavní činnosti v tomto pětiletém období zůstávají na poměrně stejné úrovni, zatímco u výnosů z hlavní činnosti můžeme vidět extrémnější výkyvy v roce 2019 a 2020. Ty jsou způsobeny radikálním snížením výnosů ze dvou položek. Položka jiné pokuty a penále se snížila oproti roku 2018 o 13,8 mil. Kč, což představuje snížení na 26,2 % z původní hodnoty, která představovala 18,7 tis. Kč. Druhá položka „výnosy z prodeje pozemků“ se snížila ze 17,2 mil. Kč na 5,5 mil. Kč. Celkově se jedná o snížení o 25,5 mil. Kč, což představuje čtvrtinu všech výnosů z hlavní činnosti.

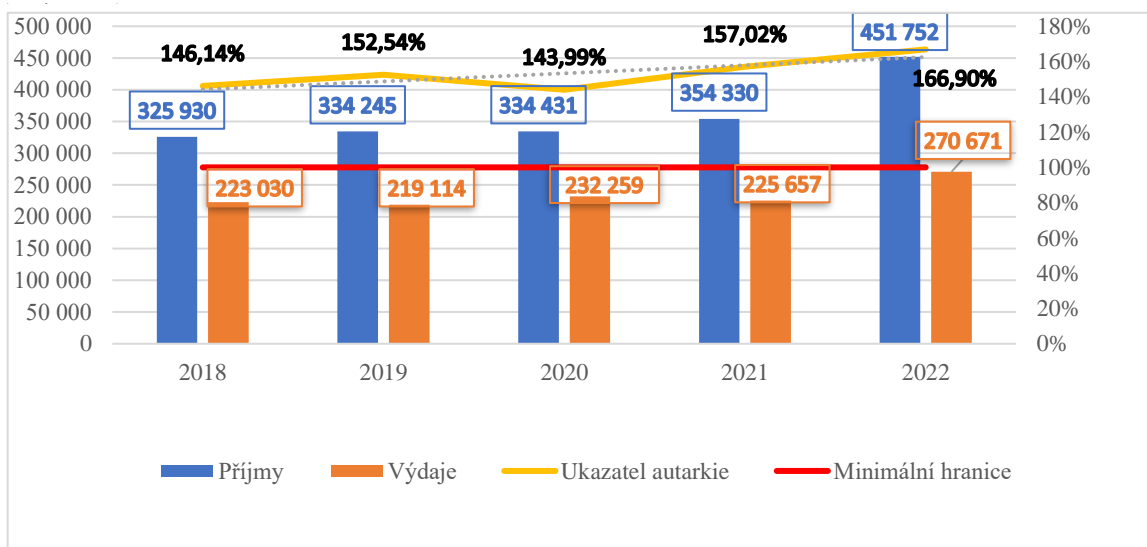
Graf 13 Vývoj ukazatele autarkie na bázi výnosů a nákladů města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů obce Humpolec

Z grafu č. 14 lze vyčíst, že dle ukazatele autarkie na bázi příjmů a výdajů se Humpolec v období let 2018–2022 vždy nacházel nad minimální doporučenou hranicí 100 %. V tomto grafu stojí za povšimnutí zřejmý nárůst příjmů v roce 2022, který byl způsoben nárůstem daně z přidané hodnoty a daní z hazardu, odvody z loterií apod. z pohledu daňových příjmů. Z pohledu příjmů nedaňových se jednalo o extrémní nárůst z oblasti příjmů z pronájmu o 57,7 mil. Kč proti minulému období, které dosahovalo hodnoty 26,1 mil. Kč.

Graf 14 Vývoj ukazatele autarkie na bázi příjmů a výdajů města Humpolec v letech 2018–2022

Zdroj: vlastní zpracování na základě rozvahy a výkazu zisku a ztráty obce Humpolec

4.3.4 Ukazatele likvidity

Tyto ukazatele vyjadřují, zda je obec schopna okamžitě uhradit veškeré krátkodobé závazky. Celkem rozlišujeme tři stupně likvidity. Jedná se o likviditu okamžitou, pohotovou a celkovou (běžnou).

Nejnižším stupněm je likvidita okamžitá, která by se podle Šimana (2010) i Knápkové (2017) měla pohybovat v intervalu 0,2 až 0,5. Podle dat uvedených v tabulce níže lze usoudit, že obec Humpolec volí velmi konzervativní strategii, kdy se ukazatel pohotové likvidity pohybuje v intervalu 2,33 až 3,92 v pětiletém období 2018–2022. Nejvýznamnější změna nastala v roce 2021, kdy hodnota ukazatele okamžité likvidity vzrostla o 1,43. Tato změna byla způsobena nárůstem krátkodobých finančních aktiv o 51 949 tis. Kč a snížením krátkodobých závazků o 4 516 tis. Kč. Další markantní meziroční změnu lze pozorovat v roce 2022, kdy došlo k navýšení krátkodobého finančního majetku

a peněžních prostředků o 82 720 tis. Kč, tedy o meziroční nárůst 47 %. Zároveň došlo k navýšení krátkodobých závazků o 21 782 tis. Kč, tedy o 50 %. Obě tyto skutečnosti však neznamenaly nikterak velkou změnu pro vývoj ukazatele okamžité likvidity, který zůstává na stejné úrovni.

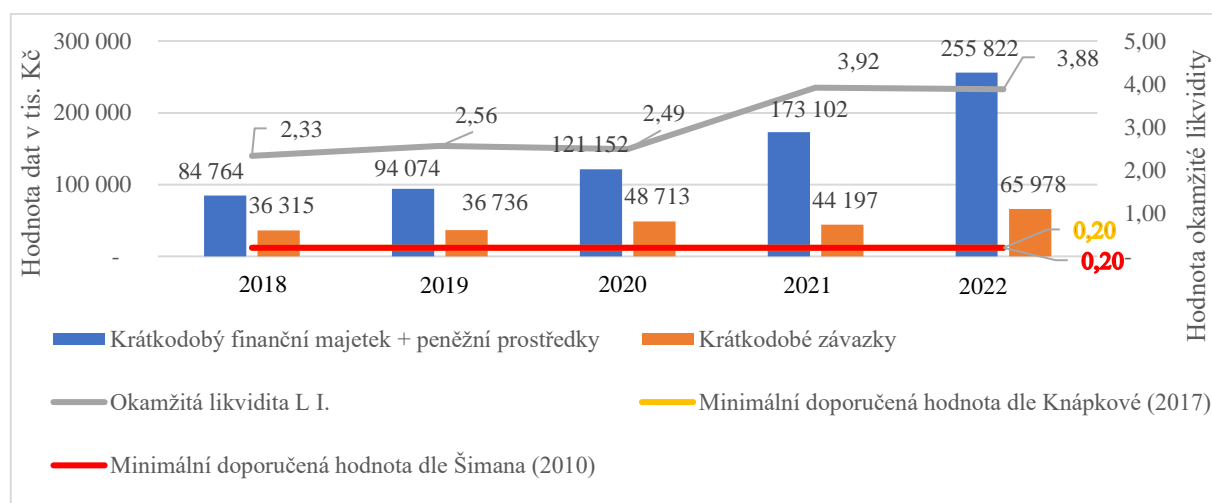
Tabulka 25 Okamžitá likvidita obce Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

Okamžitá likvidita	2018	2019	2020	2021	2022
Krátkodobý finanční majetek + peněžní prostředky	84 764	94 074	121 152	173 102	255 822
Krátkodobé závazky	36 315	36 736	48 713	44 197	65 978
Okamžitá likvidita L I.	2,33	2,56	2,49	3,92	3,88

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů rozvahy obce Humpolec

V grafu číslo 17 je znázorněn vývoj okamžité likvidity obce Humpolec v letech 2018–2022. Lze spatřit, že hodnota ukazatele okamžité likvidity mnohonásobně převyšuje minimální doporučenou hodnotu 0,2; kterou uvádí Knápková (2017) i Šiman (2010).

Graf 15 Vývoj okamžité likvidity obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazu rozvahy obce Humpolec

Druhým stupněm je likvidita pohotová. Ta by se měla podle Kraftové (2002) pohybovat na úrovni hodnoty 1. Šiman (2010) uvádí, že minimální hranice pohotové likvidity je 0,8 a horní hranice je stanovena na hodnotě 1,4. V tomto případě má město Humpolec vyšší hodnoty pohotové likvidity, než je minimální hranice.

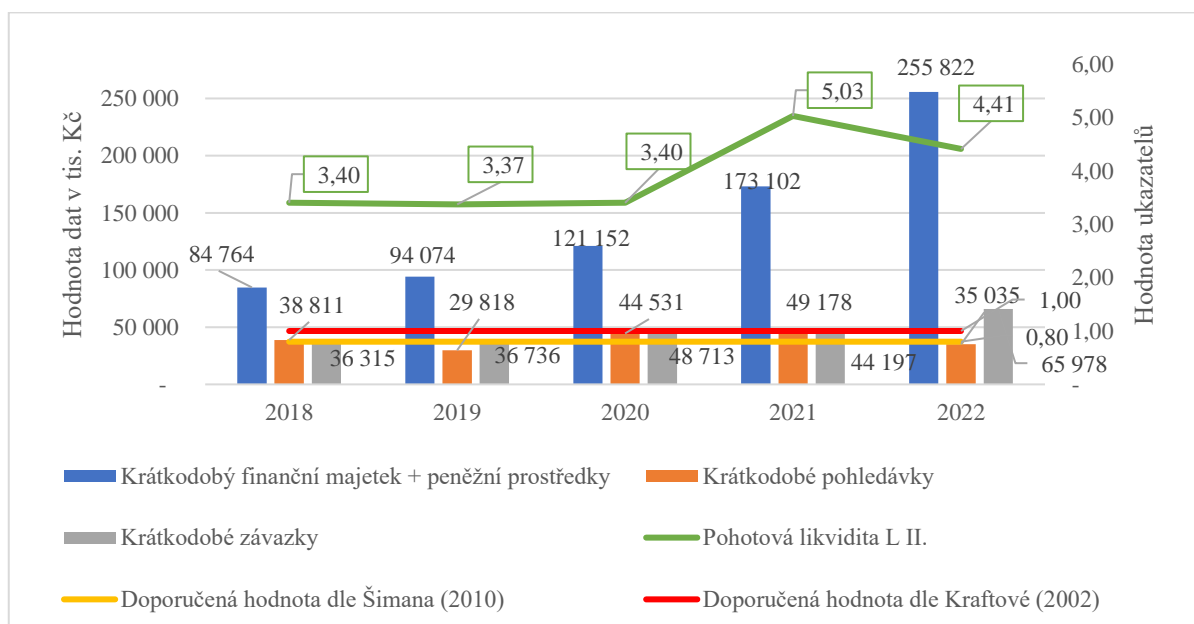
Tabulka 26 Pohotová likvidita obce Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

Pohotová likvidita	2018	2019	2020	2021	2022
Krátkodobý finanční majetek + peněžní prostředky	84 764	94 074	121 152	173 102	255 822
Krátkodobé pohledávky	38 811	29 818	44 531	49 178	35 035
Krátkodobé závazky	36 315	36 736	48 713	44 197	65 978
Pohotová likvidita L II.	3,40	3,37	3,40	5,03	4,41

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu rozvahy obce Humpolec

V níže uvedeném grafu lze pozorovat vývoj druhého stupně likvidity, jehož hodnota je v celém pětiletém období výrazně vyšší než minimální doporučené hodnoty. Pohybuje se v intervalu 3,37–5,03.

Graf 16 Vývoj pohotové likvidity města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů rozvahy obce Humpolec

Třetím stupněm likvidity je likvidita celková (běžná). Ve sledovaném pětiletém období se hodnota celkové likvidity velmi podobá hodnotám pohotové likvidity. To je způsobeno tím, že obec nevykazuje podstatné množství zásob, které by měly dopad na změnu vývoje tohoto ukazatele.

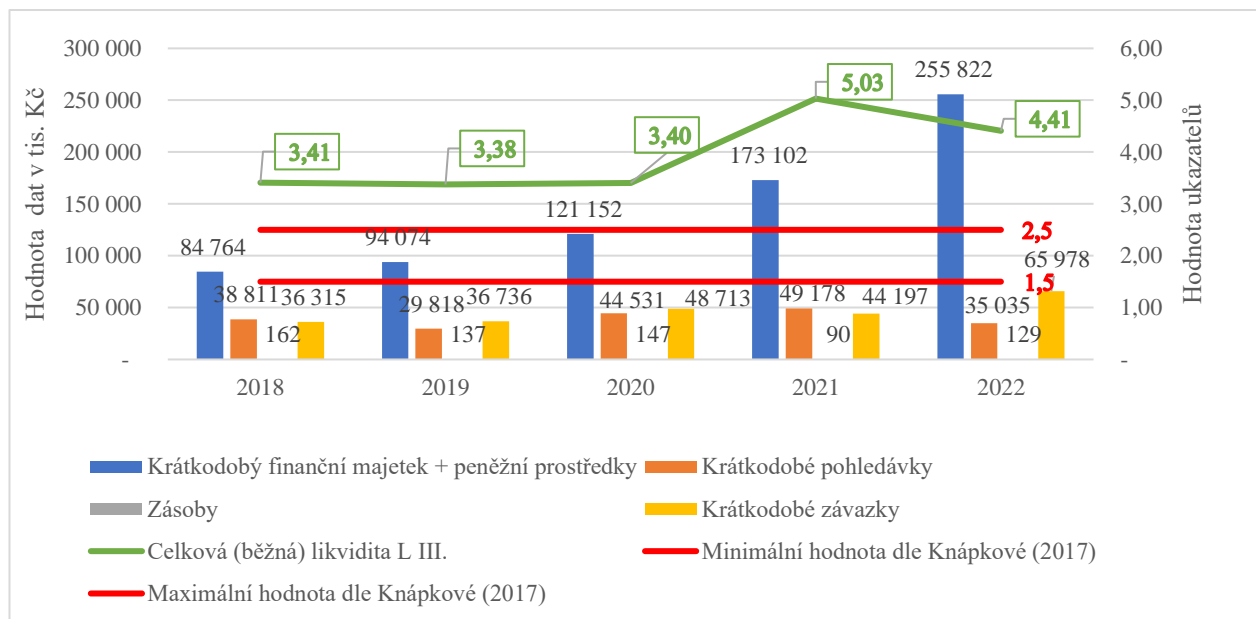
Tabulka 27 Celková likvidita obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Celková likvidita	2018	2019	2020	2021	2022
Krátkodobý finanční majetek + peněžní prostředky	84 764	94 074	121 152	173 102	255 822
Krátkodobé pohledávky	38 811	29 818	44 531	49 178	35 035
Zásoby	162	137	147	90	129
Krátkodobé závazky	36 315	36 736	48 713	44 197	65 978
Celková (běžná) likvidita L III.	3,41	3,38	3,40	5,03	4,41
Minimální hodnota dle Knápkové (2017)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Maximální hodnota dle Knápkové(2017)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z rozvahy obce Humpolec

V následujícím grafu je zobrazen vývoj celkové likvidity města Humpolec v letech 2018–2022. Je z něj patrné, že hodnota celkové likvidity se pohybuje nad rozmezím doporučené hodnoty 1,5 až 2,5 (Knápková, 2017). Tyto závazky jsou kryty dvojnásobným množstvím oběžných aktiv, než je doporučená hodnota.

Graf 17 Vývoj celkové likvidity města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat rozvahy obce Humpolec

4.3.5 Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)

Tabulka 28 Přehled soustavy informativních a monitorujících ukazatelů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Informativní ukazatele	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvatel	10 894	10 970	10 975	10 741	11 333
Příjem celkem (po konsolidaci)	348 580	343 229	358 812	368 114	X
Úroky	277	478	194	346	X
Uhrazené. splátky dl. a půjč. prostř. VZ	5 004 000	4 964	3 000	5 281	X
Dluhová služba celkem	5 281	5 442	3 194	5 627	7 366
Ukazatel dluhové služby (v %)	1,52 %	1,59 %	0,89 %	1,53 %	1,59 %
Průměr příjmů za poslední 4 roky	294 665	315 355	335 987	354 684	X
Zadluženost	25 049	20 085	39 894	55 079	X
Aktiva celkem	1 836 085	1 912 568	2 058 962	2 175 456	X
Cizí zdroje	66 919	60 093	90 420	101 176	X
Oběžná aktiva	123 736	124 029	165 830	222 369	X
Krátkodobé závazky	36 315	36 736	48 713	44 197	X
Stav na bankovních účtech	82 154	90 477	115 805	167 862	248 560
Stav na běžném účtu. zřízených PO	23 037	28 198	30 495	31 236	35 417
Běžné výdaje na obyvatele	X	X	X	X	25,20
Finanční stabilita	X	X	X	X	0,98
Podíl vlastních příjmů na celkových	X	X	X	X	0,93
Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci	X	X	X	X	85 722
Provozní saldo	X	X	X	X	171 081
Rozdíl provoz. salda a uhr. splátek dl.	X	X	X	X	175 800
Podíl provoz. salda k běžným př.	X	X	X	X	0,40 %
Provozní saldo na obyvatele	X	X	X	X	16,86
Podíl invest. transferů na kap. výdajích	X	X	X	X	0,03
Krytí dluhové služby	X	X	X	X	24,59
Dluh	X	X	X	X	49 798
Dluh na obyvatele	X	X	X	X	4,64
Krytí dluhu	X	X	X	X	3,64
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	X	X	X	X	6,39
Čistá aktiva	X	X	X	X	2004864
Čistá aktiva na obyvatele	X	X	X	X	186,66
Okamžitá likvidita	X	X	X	X	3,28
Monitorující ukazatele	2018	2019	2020	2021	2022
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti	8,50 %	6,37 %	11,87 %	15,53 %	13,00 %
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	3,64 %	3,14 %	4,39 %	4,65 %	6,70 %
Celková likvidita	3,41	3,38	3,40	5,03	4,41

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat výkazů města Humpolec a portálu Monitor (2023)

5 Zhodnocení a doporučení

Tato kapitola shrnuje nejdůležitější data, která byla získána vypracováním vlastní části práce. Kapitola je rozdělena do tří podkapitol – zhodnocení analýzy rozpočtu, zhodnocení finanční analýzy a zhodnocení monitorujících ukazatelů.

5.1 Zhodnocení analýzy rozpočtu

Celkový rozpočet města Humpolec ve sledovaném období dosahoval převážně kladných hodnot. Jediná výjimka nastala v roce 2018, kdy celkové výdaje převýšily celkové příjmy a došlo k zápornému saldu ve výši 2 731 tis. Kč. Tato ztráta byla kryta přebytkem z předcházejícího hospodářského roku. V ostatních letech se celkové saldo pohybovalo v rozmezí 4 248 tis. Kč až 85 722 tis. Kč. V roce 2022 došlo k výraznému navýšení celkového přebytku na hodnotu 85 722 tis. Kč. Meziročně se jednalo o navýšení o 135,5 %, v absolutních hodnotách se jedná o nárůst ve výši 49 314 tis. Kč. Tato skutečnost byla vyvolána extrémním navýšením běžných příjmů a nižší hodnotou kapitálových výdajů. Celkové příjmy v prvních čtyřech letech rostly rovnoměrně a v posledním roce zaznamenaly exponenciální růst. Celkové výdaje v průběhu sledovaného období různě kolísaly, ale v roce 2022 došlo k výraznějším nárůstu běžných výdajů, a tím pádem i k nárůstu celkových výdajů. Kolísavost byla způsobena proměnlivými výdaji na investiční záležitosti. Průměrné celkové příjmy na jednoho obyvatele v období let 2018 až 2022 byly 31,73 tis. Kč. Město Humpolec průměrně na jednoho obyvatele vynaložilo 32,28 tis. Kč výdajů.

Saldo běžného rozpočtu se v celém sledovaném období pohybovalo ve vysokých kladných hodnotách v intervalu 102 173 tis. Kč až 181 081 tis. Kč. Tento jev je velice pozitivní, neboť nám říká, že město Humpolec dokáže s vysokým přebytkem pokrýt veškeré výdaje na každodenní chod obce. Běžné příjmy představují průměrně 95,75 % celkových příjmů a mají velice podobný průběh jako příjmy celkové. Běžné příjmy na jednoho obyvatele města činily 32,74 tis. Kč. Struktura běžných příjmů se během sledovaného období výrazně nezměnila a je rozložena následovně – daňové příjmy tvoří průměrně 60 % z běžných příjmů, nedaňové příjmy představují 31 % a provozní transfery zastupují běžné příjmy z 9 %. Běžné výdaje činí 67,18 % celkových příjmů. V prvních čtyřech letech různě kolísaly v rozmezí 219 114 tis. Kč a 232 259 tis. Kč a v roce 2022 došlo k růstu na částku

270 671 tis. Kč. Tato změna byla způsobena především vyššími výdaji v oblasti vodního hospodářství, sportu a zájmové činnosti a vzdělání. Prostředky vynaložené na běžné výdaje plynuly převážně do oblasti územní samosprávy (20,65 %), vodního hospodářství (19 %), ochrany životního prostředí (12 %), bydlení (11 %) a vzdělání (10 %). Město Humpolec průměrně za jeden rok v oblasti provozních výdajů vynaložilo 21,30 tis. Kč na jednoho obyvatele.

Saldo kapitálového rozpočtu se pohybuje ve vysokých záporných hodnotách. Ačkoliv jsou hodnoty záporné, jedná se o pozitivní jev, který naznačuje, že město Humpolec má dostatečný přebytek z běžného rozpočtu, aby mohlo vkládat velké množství prostředků do investic. Kapitálové příjmy představují v letech 2018 a 2019 převážně prostředky plynoucí z prodeje pozemků. V letech 2020 a 2021 většinu kapitálových příjmů tvořily přijaté investiční dotace ze státního fondu a od krajů. Největší podíl kapitálových výdajů plyne do oblasti dopravy (30 %), do oblasti bydlení a komunálních služeb putuje 15 %, do sportu a zájmové činnosti 12,5 %, do kultury a církevních záležitostí plyne 12 %, do vodního hospodářství 11,75 % a do vzdělání 10 %. Průměrné kapitálové výdaje na jednoho obyvatele během sledovaného období činily 10,42 tis. Kč.

Veškerá data jsou uvedena v tabulce na následující straně.

Tabulka 29 Přehled ukazatelů analýzy rozpočtu města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Ukazatele analýzy rozpočtu	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvatel	10 894	10 970	10 975	10 741	11 333
Celkové saldo	-2 731	14 269	4 248	36 408	85 722
Celkové příjmy	348 580	343 229	358 812	368 115	461 979
Celkové výdaje	351 311	328 960	354 564	331 707	376 257
Celkové příjmy na obyvatele	32	31	33	34	41
Celkové výdaje na obyvatele	32	30	32	31	33
Běžné saldo	102 900	115 131	102 173	128 673	181 081
Běžné příjmy	325 930	334 245	334 431	354 330	451 752
Běžné výdaje	223 030	219 114	232 259	225 657	270 671
Běžné příjmy na obyvatele	30	30	30	33	40
Běžné výdaje na obyvatele	20	20	21	21	24
Kapitálové saldo	-105 631	-100 872	- 97 925	- 92 265	- 95 358
Kapitálové příjmy	22 650	8 984	24 381	13 785	10 227
Kapitálové výdaje	128 281	109 856	122 305	106 050	105 585
Kapitálové příjmy na obyvatele	2	1	2	1	1
Kapitálové výdaje na obyvatele	12	10	11	10	9

Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty města Humpolec

5.2 Zhodnocení finanční analýzy

Následující tabulka porovnává výsledky vybraných ukazatelů, které byly vypočítány prostřednictvím reálných dat z rozvahy a výkazu zisku a ztráty s doporučenými hodnotami.

Hodnota ukazatele celkové zadluženosti by se podle Knápkové a kol. (2017) měla pohybovat mezi 30 až 60 %. Město Humpolec vykazuje hodnoty celkové zadluženosti od 4 do 6,3 %. Tento výsledek lze považovat za velice konzervativní, ale vzhledem k tomu, že hlavním cíle obce není dosahování zisku, tak lze tento výsledek považovat za adekvátní. Koeficient samofinancování je doplňkový ukazatel celkové zadluženosti. V případě města Humpolec vychází, že obec je v průběhu let z více jak 93 % schopna financovat svá aktiva. Dlouhodobé cizí zdroje ani v jednom roce nepředstavují více než 3,5 % z vlastního kapitálu.

Rentabilita nákladů z doplňkové činnosti příspěvkových organizací se v prvních dvou letech pohybovala v kladných hodnotách, které dosahovaly 5,67 a 9,82 %. Avšak v roce 2020 byla tato hodnota záporná ve výši 17 %, což je v rozporu s provozováním doplňkové

činnosti zřizovanými organizacemi. V následujících letech se tento ukazatel znovu pohyboval v kladných hodnotách. Autarkie na bázi běžných příjmů a běžných výdajů převyšovaly doporučenou hodnotu 100 % (Kraftová, 2002) přibližně o 44 až 70 %. Na druhou stranu autarkie na bázi výnosů a nákladů doporučenou hodnotu nespĺňovaly v žádném roce. Všechny ukazatele likvidity několikrát převyšovaly minimální doporučené hodnoty, tudíž lze tvrdit, že město Humpolec má možnost splatit krátkodobé závazky.

Tabulka 30 Výsledné hodnoty ukazatelů finanční analýzy města Humpolec v letech 2018–2022

Ukazatel finanční analýzy	2018	2019	2020	2021	2022	Doporučená hodnota	Autor
Celková zadluženost	4,69 %	4,06 %	5,65 %	5,99 %	6,29 %	30-60 %	Knápková a kol. (2017)
Koeficient samofinancování	95,31 %	95,94%	94,35 %	94,01 %	93,71 %	X	X
Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním kapitálu	2,16 %	1,62 %	2,69 %	3,46 %	2,81 %		X
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti příspěvkových organizací	5,67 %	9,82%	-17,1 %	2,86 %	2,05 %	Max.	Kraftová (2002)
Rentabilita nákladů hlavní činnosti příspěvkových organizací	41,83 %	30,80%	31 %	50,21 %	47,87 %	Max.	Otrusínová a Kubičková (2011)
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	63,13 %	50,63%	52,77 %	69,45 %	65,04 %	100 %	Krechovská, Hejduková, Hommerová (2017)
Autarkie na bázi běžných příjmů a běžných výdajů	146 %	153 %	144 %	157 %	167 %	100 %	Kraftová (2002)
Celková likvidita	3,41	3,38	3,40	5,03	4,41	1,5-2,5	Knápková a kol. (2017)
Pohotová likvidita	3,40	3,37	3,40	5,03	4,41	0,8-1,4	Šiman (2010)
Okamžitá likvidita	2,33	2,56	2,49	3,92	3,88	0,2-0,5	Knápková a kol. (2017)

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 Zhodnocení monitorujících ukazatelů

Tabulka č. 31 zaznamenává celkem tři ukazatele, které jsou Ministerstvem financí České republiky každoročně kontrolovány. Jedná se o ukazatele rozpočtové odpovědnosti, podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům a ukazatel celkové likvidity.

Pravidlo rozpočtové odpovědnosti udává, že obce nesmí přesáhnout hranici 60 %. Město Humpolec po celé sledované období toto pravidlo splňuje s velkou rezervou. Hodnoty tohoto ukazatele se pohybují na úrovni 6 až 15,5 %.

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům by neměly přesáhnout 25 %. I tento monitorující ukazatel město Humpolec naplňuje s jistou rezervou. Hodnota v těchto letech se pohybuje mezi 4 a 6,3 %.

Ministerstvo financí České republiky (2018) také udává, že hodnota celkové likvidity je přijatelná, když se pohybuje v číslech vyšších než 1. Jinými slovy nám říká, že všechna oběžná aktiva by měla být schopna pokrýt krátkodobé závazky. Město Humpolec by tedy bylo schopno svými oběžnými aktivy pokrýt krátkodobé závazky 3 až 5krát.

Tabulka 31 Přehled monitorujících ukazatelů města Humpolec v letech 2018–2022

Monitorující ukazatele	2018	2019	2020	2021	2022	Doporučená hodnota
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti	8,50 %	6,37 %	11,87 %	15,53 %	13,00 %	≤ 60 %
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	4,69 %	4,06 %	5,65 %	5,99 %	6,29 %	≤ 25 %
Celková likvidita	3,41	3,38	3,40	5,03	4,41	> 1

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo financí České republiky (2018)

5.4 Doporučení

Na základě předešlých analýz je vhodné nastavit určitá opatření pro budoucí vývoj města Humpolec. Vzhledem ke každoročnímu nárůstu nákladů na provozování odpadního hospodářství by bylo vhodné navýšit poplatek na tuto činnost. V porovnání s okolními městy bylo zjištěno, že město Humpolec by mohlo navýšit jednorázový roční poplatek, a tím přinést více příjmů do rozpočtu města. Například ve vedlejší město Pelhřimov, které je zároveň okresním městem, je jednorázový poplatek stanoven ve výši 950 Kč na jednoho poplatníka (Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, 2023a). Ve městě Humpolec byl tento poplatek stanoven na 780 Kč v roce 2021, 2022 a 2023. V případě, že by se poplatek stanovil na 950 Kč za poplatníka, tak by tato změna přinesla do rozpočtu o 1 707 846 Kč více, pokud bychom uvažovali o stejném počtu poplatníků jako v roce 2022. V roce 2022 bylo město Humpolec soběstačné v oblasti nakládání s odpady soběstačné pouze z 41 %. Pokud by došlo k prosazení tohoto návrhu, tak by došlo ke zvýšení soběstačnosti odpadního hospodářství o 4,4 % za předpokladu, že dojde k navýšení výdajů o 10 %.

Tabulka 32 Návrh na navýšení poplatku za svoz odpadu (Kč)

Návrh	2021	2022	Návrh opatření	Změna
Příjmy z odpadního hospodářství	8 467 000	7 836 000	9 543 846	1 707 846
Výdaje na odpadní hospodářství	16 353 000	19 054 000	20 959 400	1 905 400
Stanovený poplatek obcí na poplatníka	780	780	950	170
Míra soběstačnosti odpadního hospodářství	51,78 %	41,13 %	45,53 %	4,4 %

Zdroj: vlastní zpracování, Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů (2023b), závěrečné účty města Humpolec (2023)

Jelikož město Humpolec vykazovalo ve všech sledovaných letech výrazný přebytek běžných příjmů, který převyšoval každé období hodnotu 100 tis. Kč, tak lze očekávat podobný vývoj i v následujících letech a bylo by vhodné tyto finanční prostředky využít na investiční akce. V návaznosti na revitalizaci přírodního koupaliště v místní části Plačkov, která proběhla v roce 2022, by bylo vhodné tuto lokalitu propojit cyklostezkou, která by zaručovala bezpečnější cestu pro cyklisty a chodce. Tato cyklostezka by vedla podél silnice II. třídy ulice Jihlavská v délce 1 200 metrů. Celková odhadovaná cena této investiční akce

byla vyčíslena ve výši 7 470 000 Kč. Město by však mohlo zažádat o dotaci přes státní fond dopravní infrastruktury, který poskytuje příspěvky na výstavbu cyklostezek až ve výši 85 % z uznatelných nákladů. Minimální finanční účast města by v tomto případě byla částka 1 120 500 Kč.

Tabulka 33 Návrh na výstavbu cyklostezky spojující Humpolec a Plačkov

Délka	Šířka	Celkem m ²	Cena za m ²	Odhadovaná cena	Dotace	Minimální účast obce
1200 m	2,5 m	3 000	2490 Kč	7 470 000 Kč	až 85 %	1 120 500 Kč

Zdroj: SFDI (2024), SFDI (2023), ČSD (2024), vlastní zpracování

6 Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala zhodnocením hospodaření města Humpolec v letech 2018-2022. Cílem první části této práce bylo stanovit teoretická východiska, která sloužila jako podklad pro vypracování vlastní části práce. Ve vlastní části práce byla provedena analýza rozpočtu a finanční stránky města Humpolec. Na základě těchto výsledků bylo stanoveno zhodnocení a doporučení.

Během zkoumaného pětiletého období došlo ke změně počtu obyvatel z původních 10 894 obyvatel na 11 333 obyvatel v roce 2022. Celkově se jedná o nárůst o 439 obyvatel. Tato změna byla způsobena především nárůstem přistěhovalých osob, neboť přirozený přírůstek nabýval ve městě Humpolec záporných hodnot.

Rozpočet města Humpolec ve sledovaném období vykazoval převážně přebytek. Výjimka nastala v roce 2018, kdy příjmy nebyly schopné pokrýt výdaje a došlo k zápornému saldu ve výši 2 731 tis. Kč. Tato ztráta byla kryta přebytkem z předešlého roku. V následujících letech se celkové saldo pohybovalo v kladných hodnotách v rozmezí 4 248 tis. Kč a 85 722 tis. Kč. Rok 2020 byl v minimálním přebytku v porovnání s rokem, 2022, kdy byl zaznamenán markantní nárůst na hodnotu 85 722 tis. Kč. Jednalo se o meziroční nárůst o 135,5 %, nominálně tedy o 49 314 tis. Kč. Celkové příjmy v prvních čtyřech letech vykazovaly rovnoměrný růst v rozmezí 343 299 tis. Kč až 368 115 tis. Kč, avšak v posledním roce zaznamenaly výrazný nárůst na hodnotu 461 979 tis. Kč. Celkové výdaje v prvních čtyřech letech střídavě kolísaly a v posledním roce taktéž výrazně vzrostly. Pohybovaly se v rozmezí 328 960 tis. Kč až 376 257 tis. Kč.

Běžný rozpočet dosahoval v celém sledovaném období kladného přebytku v poměrně vysokých hodnotách, které činily 102 173 tis. Kč až 181 081 tis. Kč. Běžné příjmy tvořily průměrně 95,5 %. Z toho 60 % představovaly daňové příjmy, 31 % nedaňové příjmy a zbylých 9 % neinvestiční transfery. Běžné výdaje průměrně tvořily 67 % z celkových výdajů. Prostředky na běžné výdaje byly nejvíce využívány na fungování územní samosprávy (20,65 %), vodního hospodářství (19 %) a ochrany životního prostředí (11,78 %). Na oblast školství a vzdělání stejně jako na oblast bydlení a komunálních služeb bylo věnováno přibližně 11 %.

Kapitálové saldo bylo ve všech letech záporné s klesajícím trendem a pohybovalo se ve vysokých záporných hodnotách, které se pohybovaly v rozmezí 105 631 tis. Kč až 92 265 tis. Kč. Kapitálové příjmy představují celkově 4 % a jsou tvořeny příjmy z prodeje pozemků a investičními dotacemi. Kapitálové výdaje průměrně tvořily 33 % z celkových výdajů. Výdaje spojené s dopravou představovaly 30 % z kapitálových výdajů. Výdaje na oddíl bydlení a komunální služby činily průměrně 15 %. Školství, kultura, sport a vodní hospodářství představovaly každý přibližně 11 % z kapitálových výdajů.

Celkově lze konstatovat, že město Humpolec každoročně hospodařilo s velkým přebytkem z běžného rozpočtu. Tento přebytek byl využíván pro financování investičních záležitostí spojených především s dopravou, bydlením a komunálními službami.

Finanční analýza města Humpolec ukázala, že obec své finance spravuje hospodárně a v následujících obdobích by se neměla dostat do žádných finančních potíží. Převážná většina finančních ukazatelů splňovala stanovené hodnoty. Dlouhodobé cizí zdroje ani v jednom roce nepředstavují více než 3,5 % z vlastního kapitálu. Ukazatele likvidity vykazovaly stabilní hodnoty, které průměrně převyšovaly 4násobně doporučené hodnoty dle Knápkové a kol. (2017). Autarkie na bázi běžných příjmů a výdajů převyšovaly doporučenou hodnotu přibližně 50 % a značily tak soběstačnost města Humpolec. Jediný problém nastal v případě rentability z doplňkové činnosti, kdy v roce 2020 nabývala záporných hodnot, což nesplňuje předpoklady fungování zřizovaných příspěvkových organizací. V následujících letech však tento ukazatel znovu nabýval kladných hodnot.

Monitorující ukazatele taktéž potvrdily, že město Humpolec odpovědně hospodařilo se svým majetkem a financemi. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti bylo po celé sledované období dodržováno s velkou rezervou. Hodnoty tohoto ukazatele se pohybují na úrovni 6 až 15,5 %. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům byl taktéž splněn s jistou rezervou, kdy se tento ukazatel pohyboval na úrovni 5 %.

V souvislosti s neustálým zvyšováním nákladů na provoz odpadního hospodářství je třeba navýšit jednorázový roční poplatek za sběr a svoz odpadů. V roce 2022 byl poplatek stanoven na 780 Kč za poplatníka. V tomto roce byla míra soběstačnosti odpadového hospodářství 41 %. Pokud by se poplatek zvýšil na částku 950 Kč, jako je tomu například v nejbližším okresním městě Pelhřimov, přineslo by to do městského rozpočtu 1 707 846 Kč navíc a míra soběstačnosti odpadového hospodářství by vzrostla na 45,5 %.

V návaznosti na revitalizaci přírodního koupaliště v Plačkově z roku 2022 si dovoluji navrhnout výstavbu cyklostezky, která bude spojovat okrajovou část města Humpolec s tímto koupalištěm. Jedná se o 1 200 metrů dlouhou cyklostezku, která by vedla podél ulice Jihlavská (silnice II. třídy) a navazovala by na lesní cestu, která vede přímo ke koupališti. Celkové náklady na tuto akci byly vyčísleny na 7 470 000 Kč. Město však může využít dotací, které poskytuje Státní fond dopravní infrastruktury. V závislosti na výši dotace by město Humpolec mohlo cyklostezku zhotovit s minimální finanční účastí ve výši 1 120 500 Kč.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné dokumenty

ANWAR, S. 2007. *Local budgeting*. 1. vyd. Washington, DC: World Bank. 410 s. ISBN 987-08-213-6945-6.

ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P. 2011. *Základy financí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s. 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.

ČEŠKOVÁ, M., KINŠŤ, J. 2011. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG. 277.s. ISBN 978-80-7263-638-9.

GEISLER, R., HAMMERSCHMID, G., RAFFER, CH. 2021. *Local Public Finance: An International Comparative Regulatory Perspective*. Cham: Springer. 355 s. ISBN 978-3-030-67465-6.

HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. 2015. *Správní právo procesní*. 5. akt. a dopl. vyd. Praha: Leges. 390 s. ISBN 978-80-7502-071-0.

KADERÁBKOVÁ, J., PEKOVÁ, J. 2012. *Územní samospráva-udržitelný rozvoj a finance*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer. 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

KNÁPKOVÁ, A. a kol. 2017. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing a.s. 232 s. ISBN 978-80-271-0563-2.

KONEČNÁ VEVERKOVÁ, I. 2023. *Rozpočet obce a vyššieho územného celku*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR s.r.o. 152. s. ISBN 978-80-571-0563-3.

KRAFTOVÁ, I. 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck. 217 s. ISBN 80-7179-778-2.

KRECHOVSKÁ, M. HEJDUKOVÁ, P., HOMMEROVÁ, D. 2018. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing. 208 s. ISBN 978-80-247-3075-2.

LAJTKEPOVÁ, E. 2021. *Veřejné finance v praxi České republiky*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM. 134 s. ISBN 978-80-7623-064-4.

LEE, A. C., LEE C. J., LEE, Ch. F. 2016. *Financial Analysis, Planning & Forecasting: Theory and Application*. 3. vyd. Singapore: Word Scientific Publishing Co. 1392 s. ISBN 978-981-472-384-8.

OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek – po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, J. 2011. *Veřejné finance: Teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přeprac. vyd. Praha: ASPI. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROVAZNÍKOVÁ, R. 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. akt. a roz. vyd. Praha: Grada Publishing a.s. 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

RŮČKOVÁ, P. 2019. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. akt. vyd. Praha: Grada. 160 s. ISBN 978-80-271-2028-4.

RYBANSKÝ, R., MALÍKOVÁ, I. 2010. *Finanční management*. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda. 122 s. ISBN 978-80-810-5190-6.

ŘEZNÍČKOVÁ, K. 2023. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 207. s. ISBN 978-80-244-5548-8.

SEDMIHRADSKÁ, L. 2015. *Rozpočtový proces obcí*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer. 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

SCHOLLEOVÁ, H. 2012. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 2. akt. a roz. vyd. Praha: Grada Publishing a.s. 272 s. ISBN 978-80-247-4004-1.

ŠÁMALOVÁ, K., VOJTÍŠEK, P. 2021. *Sociální správa: Organizace a řízení sociálních systémů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s. 456 s. ISBN 978-80-271-2195-3.

ŠIMAN, J. 2010. *Financování podnikatelských subjektů. Teorie pro praxi*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck. 192 s. ISBN 978-80-7400-117-8.

7.2 Internetové zdroje

ČSÚ, Český statistický úřad. *Veřejná databáze – vlastní výběr* [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=>

ČŠI, Česká školní inspekce. *Vyhledávání školy* [online]. 2024 [cit.2024-03-10]. Dostupné z: <https://portal.csicr.cz/Search/School/?FilterType=Default&advancedFilter=false&pageSize=25&totalFound=0&page=1&a03ICO=&a03REDIZO=&a17UIVCode=&Lat=&Lng=&LatLngRadius=10&a03Name=&a03Street=&a03City=humpolec&a05ID=&a09ID=>

MĚSTO HUMPOLEC. *Historie města* [online]. 2004 [cit. 2023-09-14]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/historie/d-34311>

MĚSTO HUMPOLEC. *Rozpočet obce* [online]. 2023 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/rozpocet%2Dmesta/ds-11385/p1=43584>

MĚSTO HUMPOLEC. *Symboly města* [online]. 2007 [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/logo/d-172330/p1=43454>

Monitor: Státní pokladna. *Město Humpolec (Pelhřimov)* [online]. 2023 [cit. 2023-09-17]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00248266/monitoring/simu?rad=t&obdobi=2212>

MFČR, Ministerstvo financí České republiky. *Monitoring hospodaření územních samosprávných celků: Změna algoritmů soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) v roce 2022* [online]. Praha: 2018, 2022 [cit. 2024-2.20]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>

ŘSD, Ředitelství silnic a dálnic. *Silniční a dálniční síť ČR (veřejná aplikace)* [online]. 2024. [cit.2024-03-12]. Dostupné z: https://geportal.rsd.cz/apps/silnicni_a_dalnicni_sit_cr_verejna/

Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. *Obecně závazná vyhláška města Pelhřimov o stanovení obecního systému odpadového hospodářství* [online]. 2023a.(PDF) [cit.2024-03-12]. Dostupné z: <https://sbirkapp.gov.cz/detail/SPPTH4YNPFFZFQYG>

Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. *o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství* [online]. 2023b.(PDF) [cit.2024-03-12]. Dostupné z: <https://sbirkapp.gov.cz/detail/SPPYW7GDBHTAHYTU>

Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. *o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství* [online]. 2021.(PDF) [cit.2024-03-12]. Dostupné z: <https://sbirkapp.gov.cz/detail/SPPVROMUY7PB7NHU>

SFDI, Státní fond dopravní infrastruktury. *Poskytování příspěvků – základní informace* [online]. 2024. [cit.2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.sfdi.cz/poskytovani-prispevku/poskytovani-prispevku-zakladni-informace/>

SFDI, Státní fond dopravní infrastruktury. *Cenové databáze* [online]. 2023. (PDF) [cit.2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/cenove-databaze/cenove-normativy-cyklostezek-2022-oceni.xlsx>

7.3 Dokumenty nezahrnuté do ČSN ISO 690

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Členění veřejné správy	16
Obrázek 2 Logo a znak města Humpolec	37

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled nástrojů použitých k analýze rozpočtu	13
Tabulka 2 Přehled ukazatelů, které byly využity ve vlastní části práce	14
Tabulka 3 Přehled monitorujících ukazatelů	14
Tabulka 4 Struktura běžného rozpočtu	21
Tabulka 5 Struktura kapitálového rozpočtu	22
Tabulka 6 Přehled informativních a monitorujících ukazatelů (platné pro období 2018–2022)	36
Tabulka 7 Pohyb obyvatel města Humpolec v letech 2018-2022	39
Tabulka 8 Celkové saldo rozpočtu města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)	40
Tabulka 9 Celkové příjmy města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	42
Tabulka 10 Přehled celkových výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	44
Tabulka 11 Běžný rozpočet města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)	46
Tabulka 12 Běžné příjmy města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	47
Tabulka 13 Přehled daňových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	49
Tabulka 14 Přehled nedaňových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč) ...	51
Tabulka 15 Přehled neinvestičních přijatých transferů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	53

Tabulka 16 Přehled oddílů běžných výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	54
Tabulka 17 Kapitálový rozpočet města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)	56
Tabulka 18 Přehled kapitálových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	58
Tabulka 19 Přehled oddílů kapitálových výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	59
Tabulka 20 Celková zadluženost obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	61
Tabulka 21 Koeficient samofinancování obce Humpolec v letech 2018–2022	62
Tabulka 22 Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním kapitálu obce Humpolec v letech 2018–2022	62
Tabulka 23 Rentabilita nákladů z hlavní činnosti obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	63
Tabulka 24 Rentabilita nákladů z doplňkové činnosti příspěvkových organizací obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	63
Tabulka 25 Okamžitá likvidita obce Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)	66
Tabulka 26 Pohotová likvidita obce Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)	67
Tabulka 27 Celková likvidita obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	68
Tabulka 28 Přehled soustavy informativních a monitorujících ukazatelů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	69
Tabulka 29 Přehled ukazatelů analýzy rozpočtu města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	72
Tabulka 30 Výsledné hodnoty ukazatelů finanční analýzy města Humpolec v letech 2018–2022	73
Tabulka 31 Přehled monitorujících ukazatelů města Humpolec v letech 2018–2022	74
Tabulka 32 Návrh na navýšení poplatku za svoz odpadu (Kč)	75
Tabulka 33 Návrh na výstavbu cyklostezky spojující Humpolec a Plačkov	76

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel města Humpolec v letech 2018–2022	39
Graf 2 Vývoj celkového rozpočtu města Humpolec v letech 2018–2022 (v tis. Kč)	41
Graf 3 Struktura celkových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (%).....	43
Graf 4 Struktura celkových výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	45
Graf 5 Vývoj běžného rozpočtu města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	46
Graf 6 Vývoj běžných příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	48
Graf 7 Struktura položek daňových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (%).....	50
Graf 8 Vývoj položek nedaňových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	52
Graf 9 Vývoj oddílů běžných výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč).....	55
Graf 10 Vývoj kapitálového salda města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč).....	57
Graf 11 Vývoj kapitálových příjmů města Humpolec v letech 2018–2022 (%)	58
Graf 12 Vývoj oddílů kapitálových výdajů města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	60
Graf 13 Vývoj ukazatele autarkie na bázi výnosů a nákladů města Humpolec v letech 2018– 2022 (v tis. Kč)	64
Graf 14 Vývoj ukazatele autarkie na bázi příjmů a výdajů města Humpolec v letech 2018– 2022 (v tis. Kč)	65
Graf 15 Vývoj okamžité likvidity obce Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč).....	66
Graf 16 Vývoj pohotové likvidity města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč).....	67
Graf 17 Vývoj celkové likvidity města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)	68

8.4 Seznam použitých zkratek

VH – výsledek hospodaření

SIMU – Soustava informativních a monitorujících ukazatelů

A_{CF} – autarkie na příjmově výdajové bázi

$A_{HV-H\check{C}}$ – autarkie hlavní činnosti na bázi nákladů a výnosů

HČ – hlavní činnost

$HV_{D\check{C}}$ – hospodářský výsledek doplňkové činnosti

KrFM – krátkodobý finanční majetek

KrP – krátkodobé pohledávky

KrZ – krátkodobé závazky

MFČR – Ministerstvo financí České republiky

$N_{D\check{C}}$ – náklady doplňkové činnosti

$N_{H\check{C}}$ – náklady z hlavní činnosti

NIP_y – neinvestiční (provozní) příjmy

NIV_e – neinvestiční (provozní) výdaje

OA – oběžná aktiva

PP – peněžní prostředky

P_y – příjmy

$R_{ND\check{C}}$ – rentabilita nákladů doplňkové činnosti

V_e – výdaje

$V_{H\check{C}}$ – výnosy z hlavní činnosti

$Zisk_{D\check{C}}$ – zisk z doplňkové činnosti

$Ztráta_{H\check{C}}$ – ztráta z hlavní činnosti

Z'' - míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Přílohy

Příloha 1 Rozvaha (aktiva 1. část) města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Číslo položky	Název položky	2018	2019	2020	2021	2022
AKTIVA	Aktiva celkem	1 426 710	1 479 480	1 600 604	1 690 175	1 840 835
A.	Stálá aktiva	1 302 974	1 355 451	1 434 774	1 467 806	1 549 849
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	6 350	5 642	5 095	5 594	5 437
A.I.2.	Software	979	631	312	831	796
A.I.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	5 371	5 011	4 783	4 547	4 183
A.I.7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	216	457
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	1 187 737	1 240 295	1 319 850	1 352 398	1 432 911
A.II.1.	Pozemky	126 202	125 116	128 842	148 554	152 408
A.II.2.	Kulturní předměty	2 638	2 638	2 738	2 738	2 738
A.II.3.	Stavby	951 457	1 011 870	1 117 839	1 141 237	1 213 499
A.II.4.	Samostatné HMV a soubory HMV	24 013	21 921	19 133	17 602	16 674
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	70 499	68 181	45 587	35 273	43 816
A.II.9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	3 000	3 000	3 087	3 000	3 000
A.II.10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	9 928	7 569	2 624	3 994	777
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek	108 331	109 292	109 772	109 756	111 477
A.III.1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	58 299	58 295	58 443	58 028	59 476
A.III.6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	50 032	50 997	51 329	51 728	52 001
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky	556	222	58	58	25
A.IV.3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	58	58	58	58	25
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	498	164	0	0	0

Zdroj: Město Humpolec (2023)

Příloha 2 Rozvaha (aktiva 2. část) města Humpolec v letech 2018–2022 (tis Kč)

Číslo položky	Název položky	2018	2019	2020	2021	2022
B.	Oběžná aktiva	123 736	124 029	165 830	222 369	290 986
B.I.	Zásoby	162	137	147	90	129
B.I.2.	Materiál na skladě	46	44	73	21	72
B.I.8.	Zboží na skladě	116	93	74	69	57
B.II.	Krátkodobé pohledávky	38 810	29 818	44 531	49 178	35 035
B.II.1.	Odběratelé	13 646	13 158	11 744	12 248	12 660
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	2 463	3 325	3 152	3 525	4 319
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	5 285	1 676	1 464	1 449	2 023
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	25	4	0	3	4
B.II.17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	67	0	0	172	296
B.II.18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	0	448	0	81	600
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	3 500	180	1 572	574	667
B.II.29.	Krátkodobé zprostředkování transferů	0	10	0	14	0
B.II.30.	Náklady příštích období	563	409	302	199	307
B.II.31.	Příjmy příštích období	42	66	54	387	1 066
B.II.32.	Dohadné účty aktivní	7 547	4 644	20 611	24 479	7 148
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	5 672	5 898	5 633	6 046	5 944
B.III.	Krátkodobý finanční majetek	84 764	94 074	121 152	173 102	255 822
B.III.4.	Termínované vklady krátkodobé	0	0	0	0	5
B.III.5.	Jiné běžné účty	2 386	3 052	4 853	4 907	6 961
B.III.11.	Základní běžný účet územních samosprávných celků	73 792	79 200	98 849	161 237	241 505
B.III.12.	Běžné účty fondů územních samosprávných celků	8 362	11 277	16 956	6 625	7 046
B.III.15.	Ceniny	225	546	494	333	301
B.III.16.	Peníze na cestě	0	0	0	0	4

Zdroj: Město Humpolec (2023)

Příloha 3 Rozvaha (pasiva 1. část) města Humpolec v letech 2018–2022 (tis Kč)

Číslo položky	Název položky	2018	2019	2020	2021	2022
PASIVA	Pasiva celkem	1 426 710	1 479 480	1 600 604	1 690 175	1 840 835
C.	Vlastní kapitál	1 359 791	1 419 387	1 510 184	1 588 999	1 725 059
C.I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	858 482	837 849	843 109	809 308	808 770
C.I.1.	Jmění účetní jednotky	965 166	946 973	940 546	914 099	914 689
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	165 503	164 241	179 984	171 269	171 635
C.I.5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	- 310 086	- 310 086	- 310 086	- 310 086	- 310 086
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	40 587	39 409	35 354	36 714	35 221
C.I.7.	Opravy předcházejících účetních období	- 2 688	- 2 688	- 2 688	- 2 688	- 2 688
C.II.	Fondy účetní jednotky	8 885	11 446	16 956	6 625	7 046
C.II.6.	Ostatní fondy	8 885	11 446	16 956	6 625	7 046
C.III.	Výsledek hospodaření	492 424	570 092	650 119	773 066	909 243
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	101 474	77 668	80 027	122 947	136 177
C.III.3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	390 950	492 424	570 092	650 119	773 066

Zdroj: Město Humpolec (2023)

Příloha 4 Rozvaha (pasiva 2. část) města Humpolec v letech 2018–2022 (tis Kč)

Číslo položky	Název položky	2018	2019	2020	2021	2022
D.	Cizí zdroje	66 919	60 093	90 420	101 176	115 776
D.I.	Rezervy	645	-	-	-	-
D.I.1.	Rezervy	645	-	-	-	-
D.II.	Dlouhodobé závazky	29 958	23 357	41 707	56 979	49 798
D.II.1.	Dlouhodobé úvěry	25 049	20 085	39 894	55 079	49 798
D.II.8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	4 909	3 272	1 812	1 900	-
D.III.	Krátkodobé závazky	36 315	36 736	48 713	44 197	65 978
D.III.5.	Dodavatelé	8 029	5 391	3 958	6 285	7 829
D.III.6.	Směnky k úhradě	-	-	-	-	-
D.III.7.	Krátkodobé přijaté zálohy	5 921	5 907	6 508	6 476	6 648
D.III.10.	Zaměstnanci	1 700	1 899	1 965	2 143	2 060
D.III.12.	Sociální zabezpečení	699	719	763	769	774
D.III.13.	Zdravotní pojištění	300	332	346	349	334
D.III.16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	277	310	328	184	168
D.III.17.	Daň z přidané hodnoty	661	775	213	1 031	2 222
D.III.32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	-	134	8 477	1 691	912
D.III.35.	Výdaje příštích období	30	-	-	38	135
D.III.36.	Výnosy příštích období	9 950	12 473	15 000	15 000	19 000
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	5 841	5 589	5 994	4 964	4 508
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	2 906	3 197	5 160	5 254	

Zdroj: Město Humpolec (2023)

Příloha 5 Výkaz zisku a ztrát (výnosy) města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Číslo položky	Název položky	2018	2019	2020	2021	2022
B.	VÝNOSY CELKEM	344 088	329 819	338 194	367 796	420 672
B.I.	Výnosy z činnosti	122 637	98 638	104 539	129 305	134 871
B.I.1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	15	0	3	-	1
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	48 806	48 824	47 707	48 866	50 305
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	20 493	21 015	22 829	45 367	58 928
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží	11	3	1	5	8
B.I.5.	Výnosy ze správních poplatků	5 345	5 021	4 265	4 764	5 101
B.I.6.	Výnosy z místních poplatků	7 027	9 041	8 985	9 095	8 481
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	532	405	400	606	3 380
B.I.9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	170	994	231	2 011	375
B.I.10.	Jiné pokuty a penále	18 697	4 903	5 457	12 997	3 207
B.I.11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	557	8	4	1	0
B.I.12.	Výnosy z prodeje materiálu	5	2	-	1	-
B.I.14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	244	494	688	15	1
B.I.15.	Výnosy z prodeje pozemků	17 174	5 522	9 995	2 140	4 591
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	3 562	2 408	3 974	3 438	494
B.II.	Finanční výnosy	12 932	4 703	8 925	853	12 747
B.II.2.	Úroky	84	245	525	462	8 968
B.II.3.	Kurzové zisky	-	6	14	34	1
B.II.4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	12 447	4 074	7 967	357	3 779

Zdroj: Město Humpolec (2023)

Příloha 6 Výkaz zisku a ztrát (výnosy) města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Číslo položky	Název položky	2018	2019	2020	2021	2022
B.II.5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	400	377	419	-	-
B.IV.	Výnosy z transferů	30 406	28 571	42 052	32 610	30 516
B.IV.2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	30 406	28 571	42 052	32 610	30 516
B.V.	Výnosy ze sdílených daní a poplatků	178 114	197 908	182 677	205 029	242 538
B.V.1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	43 527	49 265	46 636	38 036	42 245
B.V.2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	38 610	48 644	38 297	52 947	61 347
B.V.3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	74 984	78 889	78 459	92 260	107 252
B.V.5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	9 908	9 970	9 981	10 075	10 252
B.V.6.	Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	11 084	11 140	9 304	11 710	21 443
C.1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	110 550	93 315	92 705	134 633	154 335
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	101 474	77 668	80 027	122 947	136 177

Zdroj: Město Humpolec (2023)

Příloha 7 Výkaz zisku a ztrát (náklady) města Humpolec v letech 2018–2022 (tis. Kč)

Číslo položky	Název položky	2018	2019	2020	2021	2022
A.	NÁKLADY CELKEM	242 615	252 151	258 167	244 849	284 495
A.I.	Náklady z činnosti	194 274	194 818	198 085	186 171	207 364
A.I.1.	Spotřeba materiálu	2 169	1 462	1 816	1 554	1 458
A.I.2.	Spotřeba energie	11 818	12 978	13 100	10 592	13 025
A.I.4.	Prodané zboží	188	23	19	5	176
A.I.8.	Opravy a udržování	22 744	24 602	23 267	16 837	23 390
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	213	325	134	217	301
A.I.12.	Ostatní služby	73 866	72 648	77 380	81 470	87 453
A.I.13.	Mzdové náklady	29 714	28 969	30 286	30 640	31 554
A.I.14.	Zákonné sociální pojištění	9 205	9 351	9 653	9 725	9 837
A.I.15.	Jiné sociální pojištění	101	103	104	106	107
A.I.16.	Zákonné sociální náklady	871	1 099	1 147	1 319	1 369
A.I.17.	Jiné sociální náklady	505	528	559	580	575
A.I.19.	Daň z nemovitostí	4	0	4	4	4
A.I.20.	Jiné daně a poplatky	1	21	23	15	166
A.I.24.	Dary a jiná bezúplatná předání	818	1 047	335	884	487
A.I.26.	Manka a škody	280	931	297	28	76
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	20 810	22 562	25 676	27 566	29 820
A.I.30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	244	2 707	1 069	18	-
A.I.31.	Prodané pozemky	16 355	4 916	8 947	1 633	3 881
A.I.33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	- 303	286	585	502	274
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	398	5 549	257	66	431
A.I.35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	2 126	1 841	2 089	948	1 936
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	2 334	3 435	1 292	1 436	1 017
A.II.	Finanční náklady	306	479	206	385	2 086
A.II.2.	Úroky	277	478	194	346	2 085
A.II.3.	Kurzové ztráty	29	2	12	38	1
A.III.	Náklady na transfery	38 959	41 207	47 198	46 607	56 887
A.III.2.	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	38 959	41 207	47 198	46 607	56 887
A.V.	Daň z příjmů	9 076	15 647	12 678	11 685	18 158
A.V.1.	Daň z příjmů	9 076	15 647	12 678	11 685	18 158

Zdroj: Město Humpolec (2023)

Příloha 8 Přehled nejvýznamnějších položek kapitálových výdajů města Humpolec v letech 2018–2020 (tis. Kč)

2018	Položka	Částka (tis. Kč)
Oddíl		
Doprava	Rekonstrukce komunikace Husova etapa II. a III.	27 747
Doprava	Rekonstrukce chodníků a komunikace v ulici J. Zábrany	15 953
Bydlení	Výkup budovy č.p. 252 od České spořitelny	12 028
Bydlení	Zateplení budovy č.p. 389 Dopravní zdravotní služby v Humpolci	4 975
Ochrana životního prostředí	Stavební úpravy parku Stromovka	22 200
2019	Položka	Částka (tis. Kč)
Oddíl		
Vodní hospodářství	Kanalizace, kruhová křižovatka ulice Pražská - stavba	38 104
Vzdělání	Investiční příspěvek ZŠ Hálkova - rekonstrukce střechy	10 400
Vzdělání	Investiční příspěvek SVČ - rekonstrukce suterénu a zateplení	6 605
Doprava	Rekonstrukce křižovatka VODAK - stavba	10 105
2020	Položka	Částka (tis. Kč)
Oddíl		
Doprava	Místní komunikace ulice Masarykova a ulice 5. května - rekonstrukce	14 840
Kultura	Polyfunkční komunitní centrum (Mikádo) - první část	26 314
Tělovýchova a zájmová činnost	Rekonstrukce technologie zimního stadionu v Humpolci	46 829
Tělovýchova a zájmová činnost	AFC Humpolec - umělá tráva (dotace)	4 060

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec

Příloha 9 Přehled nejvýznamnějších položek kapitálových výdajů města Humpolec v letech 2021–2022 (tis. Kč)

2021	Položka	Částka (tis. Kč)
Oddíl		
Doprava	Místní komunikace ulice U Stadionu - rekonstrukce	9 992
Doprava	Místní komunikace ulice Sluníčková I. Etapa - rekonstrukce	5 410
Kultura	Polyfunkční komunitní centrum (Mikádo) - druhá část	4 864
Kultura	Dolní náměstí - rekonstrukce	4 818
Vzdělání	Sklepní prostory SVČ - rekonstrukce + vybavení keramické dílny	3 269
2022	Položka	Částka (tis. Kč)
Oddíl		
Doprava	Místní komunikace ulice Jihlavská - rekonstrukce	9 061
Doprava	Místní komunikace ulice Sluníčková II. etapa - rekonstrukce	7 133
Doprava	Zpevněné plochy u bytových domů č.p. 109-112 - rekonstrukce	5 146
Vzdělání	MŠ Podhrad - zahájení stavby	18 590
Kultura	Výkup Spolkového domu - 1. část splátky	13 617
Tělovýchova a zájmová činnost	Sportovní areál Plačkov - revitalizace přírodního koupaliště	4 888

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze závěrečných účtů města Humpolec